

Biuletyn

informacyjny

9/2017

Pomoc po nawałnicach

Kredyty preferencyjne

Kto może z nich skorzystać i na jakich zasadach

KOWR

Nowa instytucja nie tylko dla rolników

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Zapraszamy na najważniejsze wydarzenia biznesowe w 2017 roku

9-12.09.2017

LUBLIN

 BAKEPOL

25-28.09.2017

POZNAŃ

POLAGRA FOOD

POLAGRA-TECH

 **INVEST
HOTEL**

POLAGRA GASTRO

POZNAŃ

25-28.09.2017

Targi

Smaki Regionów

POZNAŃ

23-26.09.2017

Rekomendowany organizator targów branżowych

 Targi
z rekomendacją
Polskiej Izby Przemysłu Targowego

www.bakepol.pl / www.polagra-food.pl / www.pakfood.pl / www.polagra-tech.pl
www.investhotel.pl / www.polagrastastro.pl / www.smaki-regionow.pl

W numerze:

MRiRW

Pomoc po nawałnicach	4
łagodzenie skutków ASF	8
Co nowego w szkołach rolniczych	11
Rolnicze emerytury	12
Aktualizacja „Strategii” i „Paktu” Prace nabierają tempa	13
Prace nad koncepcją rozwoju obszarów wiejskich także w regionach	15
Co zamiast soi GMO	16
Strategia promocji żywności	19
Dotacje na badania Wsparcie naukowców pracujących dla rolnictwa ekologicznego	21

ARiMR

Kredyty preferencyjne Kto może z nich skorzystać i na jakich zasadach	23
Przekaż gospodarstwo, weź pieniądze z PROW Nabór wniosków od 25 września do 24 października 2017 r.	29
Inwestycje na obszarach Natura 2000 Nabór wniosków od 28 września do 27 października 2017 r.	31

KOWR

Nowa instytucja nie tylko dla rolników	33
Co można załatwić w KOWR?	34
Lokalizacje KOWR	35
Pomoc żywnościowa 2016 Zakończyły się briefingi prasowe podsumowujące Podprogram 2016 w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020	36
Program dla szkół już we wrześniu	38
Ziemia w państwowym zasobie	39

Zdaniem ministra

Krzysztof Jurgiel, minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo!

Za nami zniwa. Dla wielu rolników nie był to łatwy rok. Zwłaszcza dla mieszkańców obszarów dotkniętych w sierpniu gwałtownymi zjawiskami pogodowymi.

Poszkodowani rolnicy po oszacowaniu strat w uprawach rolnych, zwierzętach gospodarskich oraz środkach trwałych wykorzystywanych do produkcji rolnej mogą ubiegać się o kredyt preferencyjny obrotowy m.in. na zakup kwalifikowanego materiału siewnego, inwentarza żywego, nawozów mineralnych, środków ochrony roślin, paliwa na cele rolnicze, a także o kredyt preferencyjny na odbudowę lub remonty zniszczonych lub uszkodzonych budynków inwentarskich, magazynowo-skladowych, szklarni, tuneli foliowych i innych budynków i budowli służących do produkcji rolniczej oraz na remont lub zakup – w miejsce zniszczonych – ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych.

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na indywidualny wniosek rolnika, będzie udzielał pomocy w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich

na dogodne raty, a także umorzenia w całości lub w części bieżących składek. Pracownicy placówek terenowych KRUS docierają do poszkodowanych rolników, informując ich o takich możliwościach.

Poszkodowani rolnicy mogą występować z wnioskami do Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa o odroczenie lub rozłożenie na raty płatności z tytułu umów sprzedaży lub dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, a także o umorzenie czynszu z tytułu umów dzierżawy. Na wniosek producenta rolnego, złożony do urzędu gminy, mogą być także udzielane ulgi w podatku rolnym.

Beneficjenci, którzy otrzymali wsparcie w ramach PROW 2007-2013 lub 2014-2020, a w wyniku strat spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami o charakterze siły wyższej, nie są w stanie zrealizować choćby jednego z zobowiązań zawartych w umowie czy decyzji o przyznaniu pomocy, powinni o tym poinformować Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Zgłoszenie takiego zdarzenia w odpowiednim terminie pozwoli ARiMR na całkowite lub częściowe zwolnienie beneficjenta z wykonania zaciągniętych zobowiązań, a w przypadku działań PROW 2007-2013, za zgodą Agencji, zmianie może ulec również termin ich wykonania.

Rozpoczął się też nabór wniosków o przyznanie pomocy na operacje typu „Inwestycje odtworzące potencjał produkcji rolnej” z PROW 2014-2020.

Rolnicy mogą zaliczyć do kosztów kwalifikowanych koszty poniesione od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, a nie jak dotychczas od dnia zawarcia umowy o przyznaniu pomocy.

Przygotowany został specjalny program, który pomoże w złagodzeniu skutków gwałtownych burz. Przewidujemy w nim pomoc w wysokości 1000 zł/ha zniszczonych upraw polowych i 2000 zł/ha zniszczonego lasu. Natomiast na uszkodzone budynki gospodarcze przeznaczamy 10 000 zł.

Gwałtowne zjawiska pogodowe pokazują, jak ważną sprawą jest ubezpieczenie swoich gospodarstw. Zapewniliśmy sfinansowanie dopłat do ubezpieczeń obowiązkowych w rolnictwie. W tym roku była to kwota w wysokości blisko miliarda złotych. Będzie ona stopniowo zwiększana i w 2020 r. osiągnie 1,6 mld zł. Chcemy doprowadzić do rzeczywistego upowszechnienia systemu ubezpieczeń społecznych. Cały czas pracujemy też nad jeszcze lepszymi rozwiązaniami systemowymi, aby ten proces przyspieszyć.

Konsekwentnie spełniamy nasze wyborcze obietnice. Przedstawione na początku kadencji cele i zadania przewidziane do realizacji przez MRiRW w latach 2015-2019 są sukcesywnie realizowane. Potwierdza to, że nasz rząd nie tylko postawił sprawy rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich w obrębie najważniejszych priorytetów wśród strategicznych zadań państwa, ale i skutecznie je realizuje.

Sprawna administracja na rzecz rolnictwa to warunek konieczny, aby rolnik został kompetentnie obsłużony, a zadania i obowiązki powierzone poszczególnym instytucjom były realizowane rzetelnie i skutecznie.

Od kilku dni, w miejsce funkcjonujących do tej pory Agencji Rynku Rolnego i Agencji Nieruchomości Rolnych, funkcjonuje już Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. To zauważalna zmiana instytucjonalna w sektorze rolnym. Teraz rolnik ma bliżej – po wsparcie finansowe udaje się do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a po pomoc na kolejnych etapach swojej aktywności rolniczej do KOWR. Ośrodek jest wyposażony w struktury terenowe, odpowiadające administracyjnemu podziałowi kraju. Przypomnę, że instytucja ta przejęła zadania ANR i część zadań realizowanych do tej pory przez ARR. W związku z tym KOWR wykonywać będzie również zadania wynikające z ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego, mające na celu poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych, przeciwdziałanie nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych, a także zapewnienie prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach. Nowa instytucja ułatwi rolnikom dostęp do zakupu lub dzierżawy ziemi oraz pomoże w zdobywaniu nowych rynków. Dzięki temu polskie produkty będą

konkurencyjne nie tylko na rodzimym rynku, ale również poza granicami kraju. KOWR pomoże rolnikowi w promocji, zapewni dostęp do informacji, będzie platformą łączącą producentów rolnych i kontrahentów. A jak wiemy, kluczem do postępu w każdej dziedzinie, także w rolnictwie, jest innowacja. To ona ma sprawić, że polskie rolnictwo będzie znało tendencje, trendy i będzie zdobywać nowe rynki zbytu.

Nie będzie jednak silnego rolnictwa bez opłacalności produkcji rolnej. Blisko dwa lata temu powszechne były narzekania rolników na niskie ceny skupu, szczególnie mleka i mięsa wieprzowego. Wielostronne starania, negocjacje, dobijanie się w instytucjach Unii Europejskiej o uruchomienie nadzwyczajnych mechanizmów wsparcia, doprowadziły do ustabilizowania sytuacji i poprawy koniunktury. Ceny skupu mleka i żywca wieprzowego osiągnęły obecnie taki poziom, że nasi rolnicy są skłonni powiększać hodowlę.

Współczesne rolnictwo wymaga dużej wiedzy specjalistycznej. Dlatego też od ubiegłego roku zostały zintensyfikowane działania na rzecz rozwoju kształcenia rolniczego poprzez rozszerzenie sieci szkół rolniczych i dalsze unowocześnianie ich bazy dydaktycznej. Pozwoli to na lepsze dostosowanie do współczesnych wymagań.

Trwają też prace związane z integracją i konsolidacją 10 instytutów badawczych znajdujących się w nadzorze resortu rolnictwa. Zapoczątkowane zostały również zmiany w systemie doradztwa rolniczego, aby było ono jeszcze bliżej rolników, co pozwoli także na szybszy transfer wiedzy.

Szanowni Państwo!

Wrzesień to także czas kończącego się roku gospodarczego w rolnictwie. To też czas dożynek.

Pragnę z uczuciem wdzięczności skierować do rolników polskich słowa głębokiego szacunku i serdeczne podziękowania za to, że w naszej Ojczyźnie mamy dostatek żywności i nie musimy obawiać się o przyszłość. Gospodarze na polskiej ziemi zapewniają suwerenność żywnościową kraju, a ponadto energicznie, wytrwale rozwijają produkcję rolną, skutecznie konkurując na rynkach rolnych Unii Europejskiej oraz w innych regionach świata. Dobra, zdrowa polska żywność to wizytówka Polski.

Pomoc po nawałnicach

Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie ustanowienia programu pomocy dla rolników i producentów rolnych, którzy ponieśli szkody w gospodarstwach rolnych lub działach specjalnych produkcji rolnej spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawałnego.

Program pomocy zakłada możliwość ubiegania się przez producentów rolnych, którzy ponieśli szkody o pomoc w formie:

- preferencyjnych kredytów na wznowienie produkcji rolnej i odtworzenie środków trwałych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187 z późn. zm.).

Kredyt obrotowy może zostać przeznaczony na zakup rzeczowych

środków do produkcji rolnej (kwalifikowanego materiału siewnego, nawozów mineralnych, środków ochrony roślin, paliwa na cele rolnicze, inwentarza żywego). W przypadku kredytów obrotowych kredytobiorca jest obowiązany udokumentować 50% poniesionych wydatków.

Kredyt na odtworzenie środków trwałych (nKL/01) może zostać przeznaczony m.in. na przywrócenie funkcji użytkowych zniszczonych lub uszkodzonych budynków inwentarskich, magazynowo-składowych, szklarni, tuneli foliowych i innych budynków i budowli służących

do produkcji rolniczej, poprzez ich odbudowę lub wykonanie niezbędnych remontów kapitalnych oraz remont lub zakup w miejscu zniszczonych: ciągników, maszyn, urządzeń rolniczych.

Powyższe kredyty mogą zostać udzielone na nakłady poniesione po dniu wystąpienia szkody.

Kredyty mogą zostać udzielone w terminie do 12 miesięcy od daty oszacowania szkód przez komisję powołaną przez wojewodę.

Oprocentowanie kredytu jest zmienne i nie może wynosić więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M powiększona o nie więcej niż 2,5

punktu procentowego (obecnie nie więcej niż 4,18%), przy czym oprocentowanie należne bankowi jest płacone przez kredytobiorcę w przypadku:

- ✓ kredytu na wznowienie produkcji rolnej – w wysokości 0,5 oprocentowania należnego bankowi, jednak nie mniej niż 1,5%, jeżeli w dniu wystąpienia szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej było ubezpieczonych, od co najmniej jednego z ww. ryzyk (obecnie nie więcej niż 2,115%) (w przypadku braku ubezpieczenia o połowę zmniejszana jest dopłata ARiMR – obecnie nie więcej niż 3,1725%);

- ✓ kredytu na odtworzenie środków trwałych – w wysokości 0,67 oprocentowania płaconego bankowi, jednak nie mniej niż 3% (obecnie 3%), a gdy oprocentowanie dla banku wynosi poniżej 3% kredytobiorca płaci odsetki w całości.

Podstawowym warunkiem ubiegania się o ww. kredyty jest oszacowanie szkód przez komisję powołaną przez wojewodę w terminie do 2 miesięcy od dnia zgłoszenia przez producenta rolnego wystąpienia tych szkód.

Dopłaty do oprocentowania kredytu na wznowienie produkcji rolnej są stosowane:

- w ramach pomocy *de minimis* (tj. do wysokości równowartości 15 000 euro w ostatnich trzech latach i kumulują się z inną pomocą *de minimis* udzieloną w tym okresie), jeżeli szkody w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej wynoszą do 30% średniej rocznej produkcji z ostatnich trzech lat;

- poza formułą *de minimis*, jeżeli szkody w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej wynoszą powyżej 30% średniej rocz-

nej produkcji z ostatnich trzech lat i kumulują się z inną pomocą publiczną udzieloną w związku z tymi szkodami;

- ulg w opłacaniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odraczania terminu płatności składek i rozkładania ich na dogodnie raty, przyznawaną przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na indywidualny wniosek rolnika zgodnie z art. 41a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2016 r. poz. 277, z późn. zm.). Rolnicy mogą także ubiegać się o zmianę dotychczasowych warunków spłat należności z tytułu zadłużenia oraz umarzenie w całości lub w części bieżących składek;

- odroczeń w płatnościach z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy bez stosowania opłat i odsetek za okres odroczenia oraz ulg w opłatach czynszu dzierżawnego wnoszonego przez producentów rolnych, którzy ponieśli szkody spowodowane wystąpieniem huraganu, gradu lub deszczu nawalnego stosowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, zgodnie z art. 23a ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2016 r. poz. 1491, z późn. zm.).

Na podstawie art. 700 Kodeksu cywilnego obniżenie czynszu dzierżawnego może nastąpić przy łącznym spełnieniu dwóch warunków:

- ✓ zaistnieniu okoliczności, za które dzierżawca nie ponosi odpowiedzialności i które nie dotyczą jego osoby;

- ✓ wystąpieniu znacznego zmniejszenia zwykłego przychodu z przedmiotu dzierżawy.

Obniżenie czynszu może nastąpić po złożeniu przez dzierżawcę wniosku, w którym zostaną zawarte

informacje dotyczące:

- ✓ struktury upraw;
- ✓ okoliczności, które miały wpływ na znaczne zmniejszenie plonów;
- ✓ rodzaju uprawy i jej powierzchni, na którą miały wpływ okoliczności które miały wpływ na znaczne zmniejszenie plonów, potwierdzone protokołem komisji powołanej przez wojewodę;

- ✓ uzyskanego plonu i średniego plonu z 3 ostatnich lat;

- ✓ kwot uzyskanych z tytułu odszkodowań i ubezpieczeń;

- ulg w opłatach podatku rolnego i podatku od nieruchomości udzielanych przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.);

- dotacji:

- ✓ na każdy ha powierzchni upraw rolnych, na której wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego, zadeklarowanej przez producenta rolnego we wniosku, w wysokości 1000 zł na 1 ha. Wysokość pomocy finansowej będzie pomniejszona o 50% w przypadku, gdy w danym gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej nie było w 2017 r. ubezpieczonych od wystąpienia co najmniej jednego z następujących ryzyk: suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny;
- ✓ na każdy ha powierzchni lasów będących własnością producenta rolnego, na której wystąpiły szkody spowodowane wystąpieniem w sierpniu 2017 r. huraganu, gradu lub deszczu nawalnego, zadeklarowanej przez producenta rolnego we

wniosku, w wysokości 2000 zł na 1 ha zniszczonego lasu; wystąpienie szkód w lasach potwierdza wojewoda właściwy ze względu na położenie lasów, sporządzając adnotację na oświadczeniu producenta rolnego dotyczącego wystąpienia tych szkód. Powyższa pomoc nie dotyczy lasów stanowiących własność Skarbu Państwa;

✓ na dofinansowanie kosztów utworzenia budynków służący do prowadzenia działalności rolniczej, przez producenta rolnego wnioskującego o pomoc, zniszczonych w sierpniu 2017 r. na skutek huraganu, gradu lub deszczu nawalnego wchodzących w skład gospodarstwa rolnego i wykorzystywanych do produkcji rolnej, w wysokości do 10 tys. zł na budynek służący do prowadzenia działalności rolniczej jednak nie więcej niż:

➤ 80% kwoty szkód w budynku służącym do prowadzenia działalności rolniczej, o których mowa w art. 25 ust. 7 rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 193 z 01.07.2014, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 702/2014”, albo

➤ 90% kwoty szkód w budynku służącym do prowadzenia działalności rolniczej, o których mowa w art. 25 ust. 7 rozporządzenia nr 702/2014 – dla działów specjalnych produkcji rolnej lub gospodarstw rolnych położonych na obszarach z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami określonymi w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Powyższe dotacje będą przyznawane w drodze decyzji administracyjnej kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, na wniosek poszkodowanego przez huragan, grad lub deszcz nawalny producenta rolnego, złożony w terminie do dnia 30 września 2017 r.

Przedmiotowe dotacje będą udzielane:

- w formie pomocy *de minimis* zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013 – w przypadku gdy szkody w uprawach rolnych, oszacowane przez komisję powołaną przez wojewodę będą wynosić nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej z trzech ostatnich lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiły szkody, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej wielkości produkcji, albo

- na warunkach określonych w rozporządzeniu nr 702/2014 w przypadku szkód w lasach, w budynku służącym do prowadzenia przez producenta rolnego działalności rolniczej (w wysokości powyżej 1050 zł) oraz w przypadku gdy szkody w uprawach rolnych oszacowane przez komisję wynoszą powyżej 30% średniej rocznej produkcji rolnej.

Ponadto od dnia 4 września 2017 r. trwa nabór wniosków o przyznanie pomocy na operacje w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego PROW 2014-2020. Nabór będzie do dnia 18.09.2017 r. W miarę potrzeb będą ogłaszane kolejne nabory.

Wniosek o przyznanie pomocy można złożyć:

- w oddziale regionalnym ARiMR właściwym ze względu na miejsce realizacji operacji (osobiście lub przez upoważnioną osobę albo przesyłką rejestrowaną nadaną w placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. *Prawo pocztowe*);
- za pośrednictwem biura powiatowego ARiMR, znajdującego się na obszarze właściwości miejscowej oddziału regionalnego właściwego ze względu na miejsce realizacji operacji (osobiście albo przez upoważnioną osobę).

Pomoc jest przeznaczona dla rolników, w gospodarstwach których, w danym roku kalendarzowym, szkody:

- wynoszą co najmniej 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie z trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiła szkoda, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiła szkoda, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej produkcji w gospodarstwie – w uprawach rolnych, zwierzętach gospodarskich lub rybach, oraz
- dotyczą składników gospodarstwa takich jak np. maszyny rolnicze, sady, plantacje wieloletnie, infrastruktura techniczna, zwierzęta gospodarskie.

A zatem warunkiem przyznania pomocy jest wystąpienie w gospodarstwie, w roku kalendarzowym, zarówno szkód w produkcji jak i w trwałych składnikach gospodarstwa.

Poza tym, pomoc przyznaje się, jeżeli szkody wystąpiły w roku składania wniosku albo w roku poprzedzającym rok składania wniosku i zostały oszacowane przez komisję, o której mowa w art. 4 ust. 7 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o *Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnic-*

twa (komisję powoływaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód).

Pomoc przyznaje się w formie refundacji do 80% kosztów kwalifikowanych, które mogą być ponoszone od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Do kosztów kwalifikowanych zalicza się koszty:

- budowy, przebudowy, remontu, remontu połączonego z modernizacją budowli wykorzystywanych wyłącznie do produkcji rolnej oraz do prze-

duktów rolnych do sprzedaży, w szczególności sprzętu do uprawy, pielęgnacji, ochrony, nawożenia oraz zbioru roślin, lub urządzeń do przygotowania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania i konfekcjonowania produktów rolnych, maszyn lub urządzeń do przygotowywania lub składowania pasz, maszyn lub urządzeń do pojenia, zadawania pasz, urządzeń do pozyskiwania lub przechowywania mleka;

wy z dnia 9 listopada 2012 r. o siennictwie (Dz. U. poz. 1512, z 2013 r. poz. 865 oraz z 2015 r. poz. 1893), kosztem kwalifikowanym jest zakup materiału siewnego kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych lub materiału szkółkarskiego CAC w rozumieniu tej ustawy, zakupionego u podmiotów wpisanych do ewidencji dostawców, zgodnie z art. 87 tej ustawy;

- zakupu zwierząt gospodarskich wchodzących w skład stada podstawowego w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich;
- zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania oraz zakupu patentów i licencji służących wsparciu prowadzonej działalności rolniczej;
- zakupu, instalacji lub budowy elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej.

Pomoc nie może dotyczyć kosztów odtworzenia uszkodzonego lub zniszczonego budynku, który podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, o którym mowa w ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Pomoc przyznaje się i wypłaca do wysokości:

- wartości szkód w uszkodzonym lub zniszczonym składniku gospodarstwa, oszacowanych przez komisję, którego odtworzenia dotyczy wniosek o przyznanie pomocy, pomniejszonej o kwotę odszkodowania uzyskanego z tytułu ubezpieczenia tego składnika gospodarstwa uszkodzonego lub zniszczonego w wyniku wystąpienia co najmniej jednego ze zdarzeń losowych od ryzyka wystąpienia takich zdarzeń oraz
- limitu, który w okresie realizacji programu wynosi maksymalnie

Od 4 września rolnicy, którzy ponieśli straty w wyniku klęsk żywiołowych mogą składać w ARiMR wnioski o pomoc

chowywania, magazynowania, przygotowywania do sprzedaży produktów rolnych (łącznie ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi), wraz z zakupem lub montażem instalacji technicznej, zakupem wyposażenia, kosztami rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki pod warunkiem, że rozbiórka jest niezbędna do realizacji operacji;

- zakupu nowych maszyn, urządzeń, wyposażenia do produkcji rolnej, przechowywania, suszenia, magazynowania, przygotowywania pro-

• odtwarzania plantacji chmielu, sadów lub plantacji krzewów owocowych, gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat, w tym koszty zakupu materiału szkółkarskiego przeznaczonego do założenia sadu lub plantacji krzewów owocowych, gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat; w przypadku gatunków roślin uprawnych wymienionych w wykazie gatunków roślin, których odmiany podlegają rejestracji oraz których materiał siewny może być wytwarzany, oceniany i kontrolowany, ogłoszonym w obwieszczeniu, o którym mowa w art. 1 ust. 3 usta-

300 tys. zł na jednego beneficjenta i na jedno gospodarstwo.

Jeżeli rolnik nie zawarł umowy ubezpieczenia obowiązkowego upraw w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, ważnej na dzień wystąpienia szkody w plantacji chmielu, sadzie lub plantacji krzewów owocowych, które chce odtworzyć, kwotę pomocy na odtworzenie pomniejsza się o 50%. Pomniejszenia pomocy nie stosuje się, jeżeli rolnik nie zawarł umowy ubezpieczenia obowiązkowego z powodu pisemnej odmowy zawarcia tej

umowy co najmniej przez dwa zakłady ubezpieczeń, które zawarły z ministrem właściwym do spraw rolnictwa umowy w sprawie stosowania dopłat ze środków budżetu państwa do składek ubezpieczenia upraw rolnych lub zwierząt gospodarskich.

Na realizację tego instrumentu wsparcia przewidziano w PROW 2014-2020 ok. 215 mln euro.

Szczegółowe warunki przyznania pomocy w ramach ww. instrumentu wsparcia określone zostały w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 listopada 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków

i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu *Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej* w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego PROW 2014-2020 (Dz. U. poz. 1858 oraz Dz. U. poz. 1571).

Departament Finansów

22 623 20 21

Zdjęcia: fotolia

Łagodzenie skutków ASF

Afrykański pomór świń (ASF) to ogromny, epizootyczny problemem, który dotyka wschodnich terenów Polski, a teraz także i innych krajów Unii Europejskiej. To również istotna kwestia ekonomiczna, dotycząca różnych środowisk gospodarczych oraz ekologiczna. Epidemia rozszerza się. Oprócz naszego kraju dotarła ona także do Łotwy, Estonii, Litwy, Białorusi, Ukrainy i na Czechy. O migracji wirusa świadczą doniesienia z państw dotychczas dotkniętych ASF jak i nowych, tj. Czech i Rumunii. Zagrożone są Węgry, Austria i Słowacja.

W ciągu ostatnich 18 miesięcy działania dotyczące zwalczania wirusa zostały zdynamizowane. W ramach resortu powołana została Grupa Zadaniowa ds. łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń. Następnie, zarządzeniem Pre-

zesa Rady Ministrów powołany został Międzyresortowy Zespół do spraw łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem przypadków afrykańskiego pomoru świń a także Pełnomocnik Rządu do spraw działań związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W skład Zespołu wchodzi sekretarze lub podsekretarze stanu wyznaczeni przez: Ministra Energii, Ministra Finansów, Ministra Infrastruktury i Budownictwa, Ministra Obrony Narodowej, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Spraw Zagranicznych, Ministra Środowiska, a także Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Do zadań Zespołu należy m. in.: monitorowanie, analizowanie bieżącej sytuacji oraz opracowywanie propozycji rozwiązań, w tym legislacyjnych, niezbędnych do zminimalizowania skutków społeczno-ekonomicznych

związanych z występowaniem przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF). Powołany organ pomocniczy Rady Ministrów przygotowuje ponadto propozycje działań, jakie powinny być podjęte przez Policję, Inspekcję Transportu Drogowego, Inspekcję Weterynaryjną oraz Państwową Inspekcję Sanitarną, a także Służbę Celną, Straż Graniczną, Straż Leśną i Państwowe Gospodarstwa Leśne Lasy Państwowe.

Zespół opracował i na bieżąco monitoruje realizację „Szczegółowych rekomendacji w zakresie niezbędnych działań dla ograniczenia rozprzestrzeniania się ASF na terenie RP”, które zostały przedstawione, a następnie zatwierdzone do realizacji na posiedzeniach Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego. Wśród tych rekomendacji znalazło się zalecenie maksymalnej (do 0,1 dzika/km²) redukcji populacji dzików na terenie obszarów wymienio-

nych w załączniku do decyzji Komisji 2014/709/WE oraz w pasie terytorium Polski obejmującym co najmniej 50 km od granicy z Ukrainą, Białorusią i Obwodem Kaliningradzkim, a w pozostałej części kraju, ze szczególnym uwzględnieniem parków narodowych, do poziomu poniżej 0,5 dzika/km². Redukcja populacji dokonywana jest w ramach planowej gospodarki łowieckiej oraz tam gdzie konieczne – odstrzału sanitarnego. Ponadto zintensyfikowano akcje informacyjno-edukacyjne skierowane do funkcjonariuszy Straży Granicznej i Służby Celnej pełniących służbę na przejściach granicznych i patrolujących granicę państwową, w celu podniesienia świadomości co do skali zagrożenia, jakie dla gospodarki kraju stanowi nielegalny wwóz mięsa wieprzowego i produktów z wieprzowiny. Zintensyfikowano i bezwzględnie egzekwuje się wykonywanie kontroli granicznej na północnym i wschodnim odcinku granicy państwowej, pod kątem wyeliminowania wwozu żywności, w szczególności mięsa wieprzowego, dziczyzny i ich przetworów (także w ilościach na użytek indywidualny).

Zgodnie z rekomendacją Zespołu wystąpiono do Ministra Obrony Narodowej o wsparcie wojska do poszukiwania padłych dzików na terenie województw dotkniętych wirusem ASF.

Uchwalone zostały tzw. specustawy i wydanych zostało szereg rozporządzeń. Wprowadzany jest i będzie bezwzględnie egzekwowany zakaz produkcji w chlewniach nieprzestrzegających zasad bioasekuracji, które zostały opracowane przez najlepszych polskich specjalistów w tej dziedzinie. Zintensyfikowana została akcja informacyjno-edukacyjnej wśród rolników z wykorzystaniem lokalnych środków przekazu, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bioasekuracji.

To tylko niektóre z bardzo wielu rekomendacji wypracowanych przez Międzyresortowy Zespół. Jak z tego widać podejmowane działania są skoordynowane nie tylko pomiędzy odpowiednimi służbami, ale oczywiście także pomiędzy resortami.

Podawany bywa przykład Hiszpanii jako wzór do naśladowania w walce z wirusem. Nie jest to właściwe. ASF zwalczano tam ponad 30 lat. Musiano całkowicie zlikwidować tucz trzody, gdyż zastosowano niesprawdzoną w pełni szczepionkę i wirus rozniósł się po całym kraju.

Dyskutując o zwalczaniu wirusa koniecznie trzeba wziąć pod uwagę jeszcze jeden, niezwykle ważny element, którym jest fakt wystąpienia po raz pierwszy w historii Europy ASF u dzików! Tego faktu nie doświadczyli wspomniani Hiszpanie. Eradycacja, czyli eliminacja choroby w populacji zwierząt wolno żyjących, jakimi są dziki, stwarza ogromne, nieznane dotychczas problemy. Teraz to nasi eksperci są wiodący w Europie, zarówno w obszarze administracyjnym, jak i naukowym.

Równoległe z opisanymi pracami podejmowane były i są liczne dzia-

łania w kraju i na arenie międzynarodowej. Już w grudniu 2015 roku minister rolnictwa Krzysztof Jurgiel wystosował pismo do komisarza UE ds. zdrowia i bezpieczeństwa żywności Vytenisa Andriukaitisa, w którym wyrażał zaniepokojenie złą sytuacją epizootyczną na Ukrainie. Zapeloował do Komisji Europejskiej o podjęcie pilnych działań i konieczność zaproponowania stronie ukraińskiej natychmiastowego wsparcia finansowego w celu monitorowania, zwalczania i kontroli ASF na terytorium Ukrainy oraz zabezpieczenia granicy UE-Ukraina przed przeniesieniem się wirusa ASF. W grudniu Minister wystosował też pismo do ministra polityki rolnej i gospodarki żywnościowej Ukrainy Ołeksija Pawłenko, w którym zwracał uwagę na ten problem oraz na możliwość i konieczność zintensyfikowania współpracy strony ukraińskiej z Komisją Europejską. Kwestie dotyczące zwalczania wirusa i pomocy producentom trzody chlewnej podnoszone były przez Polskę wielokrotnie także podczas unijnej rady ministrów. Te zagadnienia znalazły się także we wspólnym oświadczeniu ministrów

Producenci trzody chlewnej z obszarów objętych ASF mogli ubiegać się o pomoc w ramach tzw. pakietu Hogana, na realizację którego przeznaczono 98 mln zł

rolnictwa Trójkąta Weimarskiego z października 2016 roku. Z inicjatywy Polski problem ASF został zawarty także w konkluzjach ze spotkania Ministrów Rolnictwa Grupy Wyszehradzkiej + Bułgarii, Rumunii i Słowenii. W listopadzie 2016 roku skierowaliśmy wniosek do komisarza Hogana w sprawie wdrożenia kompleksowego wsparcia w sektorze wieprzowiny w Polsce w związku ze skutkami rynkowymi stosowania restrykcji weterynaryjnych z uwagi na afrykański pomór świń. Efektem tej aktywności jest między innymi nadzwyczajna pomoc dostosowawcza czyli element tzw. pakietu Hogana, na realizację którego przeznaczono 98 mln złotych. Przewidziane zostały dwie formy wsparcia dla producentów trzody chlewnej z obszarów objętych ASF.

Pierwszy rodzaj pomocy polegał na wypłacie producentom trzody przez ARR różnicy między średnią ceną zakupu netto masy poubojowej ciepłej tuszy świni notowanej w regionie, a ceną otrzymaną przez producentów świń w strefie objętej restrykcjami wprowadzonymi w związku z afrykańskim pomorem świń.

W ramach drugiej formy pomocy producenci trzody z terenów objętych ASF, którzy podjęli decyzję o zmianie profilu produkcji z chowu świń na rzecz bydła mięsnego, mogli ubiegać się o refundację kosztów zakupu jałówek i buhaja.

Biorąc pod uwagę trudną sytuację producentów trzody chlewnej z obszarów objętych weterynaryjnymi środkami ochronnymi wprowadzonymi w związku z wystąpieniem ognisk afrykańskiego pomoru świń (ASF), w czerwcu br. uruchomione zostało dodatkowe działanie w ramach nadzwyczajnych środków wspierania rynku wieprzowiny w Polsce w odniesieniu do niektórych loch i innych świń poddanych ubojowi w okresie od 1 sierpnia do 30 listopada 2016 roku. Jest to drugie źródło

pomocy dla producentów świń, mające na celu złagodzenie skutków ekonomicznych, które dotknęły rolników. Może ono docelowo objąć 50 tys. sztuk świń. Polega na wypłacie przez ARR producentom trzody różnicy cen.

W wyniku intensywnych działań i wniosków ministra Krzysztofa Jurgieła, Komisja Europejska przygotowała projekt rozporządzenia przyznający Polsce pomoc dla gospodarstw utrzymujących do 50 świń z tytułu zaprzestania produkcji w związku z niespełnianiem wymagań rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń zmienionego rozporządzeniem z dnia 5 lipca 2017 r.

24 sierpnia 2017 r. projekt rozporządzenia wykonawczego Komisji uzyskał pozytywną opinię Komitetu ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych.

Zaproponowane stawki pomocy to 33 euro (około 141 zł) za sztukę prosięcia do 20 kg oraz 52 euro (około 222 zł) za sztukę w przypadku innych świń.

Maksymalna liczba świń kwalifikujących się do pomocy: 10 000 prosiąt oraz 171 654 inne świnię. Łączny budżet to 9,3 mln euro. Polska jest upoważniona do przyznania na tych samych warunkach pomocy w wysokości do 100% pomocy unijnej.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Komisję Europejską publikacja rozporządzenia jest przewidywana do połowy września 2017 r.

Pojawiające się przypadki choroby w kolejnych krajach członkowskich dowodzą, że ASF nie zna granic, a problem zaczyna dotyczyć całej Unii Europejskiej.

Naukowcy wiedzą, jak przesuwają się strefa obszarów objętych chorobą. Dlatego też resort rolnictwa

przestrzega przed pochopnym wyciągnięciem wniosków i bagatelizowaniem oraz deprecjonowaniem zarówno pomocy i zaangażowania Wojska Polskiego, jak również idei ograniczenia przedostawania się dzików na nasze wschodnie tereny. Wobec zagrożenia dla gospodarki narodowej, jakie stanowi trwały, intensywny napór wirusa ASF z państw sąsiednich, na wniosek Ministra Rolnictwa skierowano pod obrady Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów (KERM) kwestię budowy fizycznej bariery wzdłuż wschodniej granicy Rzeczypospolitej Polskiej, mającej utrudnić dzikom migrację z państw sąsiednich.

Sprawa była przedmiotem posiedzenia KERM, który zarekomendował Radzie Ministrów budowę ogrodzenia.

Podejmowane są wielokierunkowe i skoordynowane działania aby zatrzymać rozprzestrzenianie się wirusa ASF, a także pomóc rolnikom – producentom trzody chlewnej na terenach z ograniczeniami.

Wszystkie decyzje dotyczące tych działań na bieżąco konsultowane są z Komisją Europejską. Na wniosek ministra Krzysztofa Jurgieła, złożony podczas majowego posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, Komisja Europejska przedstawiła na kolejnej Radzie w lipcu br. informację na temat sytuacji międzynarodowej w zakresie afrykańskiego pomoru świń. MRiRW zabiega o większe zaangażowanie ze strony Komisji Europejskiej w związku z tą chorobą.

Zwalczanie ASF jest sprawą trudną i wymagającą. Dlatego też podejmowane działania są skoordynowane i prowadzone wielotorowo, aby nie dopuścić do dalszego rozprzestrzeniania się wirusa.

Co nowego w szkołach rolniczych

1 września 2017 r. weszła w życie ustawa Prawo oświatowe oraz ustawa Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe. Nowelizacja dotychczasowego prawa oświatowego powoduje przekształcenie zasadniczych szkół zawodowych w 3-letnie branżowe szkoły I stopnia z początkiem roku szkolnego 2017/2018. Nadal będą funkcjonowały szkoły policealne, a od 1 września 2019 r. dotychczasowe 4-letnie technika zostaną przekształcone w pięcioletnie technika. Ponadto od 1 września 2020 r. zostanie uruchomione kształcenie w 2-letniej branżowej szkole II stopnia.

Powyższe zmiany dotyczą także 47 zespołów szkół centrów kształcenia rolniczego, prowadzonych i nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W nowym roku szkolnym 2017/2018 zmieni się również sieć szkół resortowych, która rozszerzy się o kolejne 5 szkół rolniczych, przejmowanych od samorządów powiatowych z dniem 1 stycznia 2018 r. Są to szkoły rolnicze w: Sypnie, Marszewie, Rudnej, Lututowie oraz Bielsko-Białej. Placówki te, wykorzystując swój potencjał kadrowo-dydaktyczny, a także różnorodne doświadczenia w obszarze kształcenia rolniczego, wzbogacą i uatrakcyjnią dotychczasową ofertę edukacyjną dla młodzieży i dorosłych w szkołach rolniczych prowadzonych przez MRiRW.

Obecnie w szkołach resortowych kształcą się ok. 12 900 uczniów

i słuchaczy, z czego na kwalifikacyjnych kursach zawodowych ok. 2800 słuchaczy.

Spośród najpopularniejszych zawodów bezpośrednio związanych z rolnictwem, największym zainteresowaniem w resortowych szkołach rolniczych cieszą się zawody: technik mechanizacji rolnictwa i technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki – 2134 osób, technik rolnik, w którym kształcą się 1246 osób, technik weterynarii 1035 osób oraz mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych – 996 osób, a wśród zawodów związanych z żywieniem i gastronomią: technik żywienia i usług gastronomicznych – 2476 osób, technik technologii żywności – 118 osób oraz kucharz – 305 osób.

Z wstępnych danych przekazanych przez szkoły rolnicze Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi wynika, iż

nabór do klas I w roku szkolnym 2017/2018 wyniesie ok. 2,5 tys. uczniów do szkół dla młodzieży. Liczba ta zwiększy się o słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych. Można oczekiwać, że liczba chętnych do tej formy kształcenia będzie porównywalna, jak w poprzednich latach, tj. ok. 1,5 tys. osób.

Największą popularnością wśród absolwentów gimnazjów cieszą się w bieżącym roku następujące zawody rolnicze: technik żywienia i usług gastronomicznych 629 osób, technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki 575 osób, technik weterynarii 337 osób, technik rolnik 281, technik architektury krajozbrazu 224 osoby, mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych 275 osób.

W nowym roku szkolnym planowane są działania inwestycyjno-rentowe bazy dydaktycznej resortowych szkół, a także dofinansowanie zakupów nowoczesnych pomocy dydaktycznych.

W 2017 r. budżet resortowych szkół rolniczych został określony na poziomie 211 436 tys. zł. W ramach tej kwoty 24 904 tys. zł przeznaczono na wydatki majątkowe. Ponadto zaplanowano środki w wysokości 5 790 tys. zł na wspól-

Największym zainteresowaniem w resortowych szkołach rolniczych cieszą się zawód technika mechanizacji rolnictwa

W zawodach związanych z żywnością i gastronomią kształcą się blisko 3 tys. osób

finansowanie realizacji, przez niektóre szkoły, projektów z udziałem środków UE, jak również związanych z tym budżet środków europejskich na poziomie 20 390 tys. zł.

Dodatkowo (w dniu 20 lipca br.) Sejmowa Komisja Finansów Publicznych pozytywnie zaopiniowała zmianę przeznaczenia kwo-

ty 31 800 tys. zł z rezerwy celowej na wydatki dla szkół rolniczych prowadzonych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Środki te przeznaczono głównie na inwestycje związane z rozwojem bazy dydaktycznej, tj. budowę i przebudowę: boisk, wiat, hal, budynków szkolnych i internatów, budynków socjal-

nych, nawierzchni przed budynkami, ogrodzenia terenów szkolnych, termomodernizacji obiektów szkolnych, jak również zakupy inwestycyjne, tj. zakupy sprzętu rolniczego, samochodów i busów do przewozu uczniów. Dofinansowano również bieżącą działalność szkół i internatów, m.in. zakup niezbędnych pomocy dydaktycznych do realizacji praktycznej nauki zawodu, remonty pomieszczeń w budynkach i na terenie szkół i internatów, zakup wyposażenia do sal dydaktycznych, pokoi i kuchni w internatach, zakup: energii, paliwa i oleju napędowego, usług nauki jazdy, nawozów i pasz.

Departament Spraw Społecznych
i Oświaty Rolniczej
☎ 22 623 15 75

Zdjęcia: fotolia

Rolnicze emerytury

1 października 2017 r. wejdzie w życie ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r., poz. 38), zgodnie z którą obniżony został w Polsce powszechny wiek emerytalny do 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn. Od tej daty przywrócony zostanie stan prawny, dotyczący powszechnego wieku emerytalnego, obowiązujący przed 1 stycznia 2013 r., zarówno dla osób ubezpieczonych w systemie powszechnym, jak i rolników ubezpieczonych na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2013 r., poz. 277 z późn. zm.).

Przepisy tej ustawy nie zmieniają jednak dotychczasowej regulacji,

Prawo do uzyskania tzw. wcześniejszej emerytury rolniczej ma charakter wygasający

zgodnie z którą prawo do uzyskania świadczenia w postaci tzw. wcześniejszej emerytury rolniczej, tj. emerytury rolniczej w wieku niższym niż emerytalny (55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn) ma charakter wygasający. O „wcześniejszą” emeryturę rolniczą, na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, mogą ubiegać się wyłącznie rolnicy, którzy wszystkie ustawowe warunki do przyznania tego świadczenia spełnią do dnia do 31 grudnia 2017 r. Prawo do „wcześniejszej” emerytury rolniczej przysługuje rolnikowi, który oprócz ukończenia ww. wieku, posiada co najmniej 30 lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników oraz zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Wniosek o to świadczenie może być również złożony po 31 grudnia 2017 r.

Departament Spraw Społecznych
i Oświaty Rolniczej
☎ 22 623 15 75

Zdjęcie: ©Pantherstock/ Photogenica

Aktualizacja „Strategii” i „Paktu”

Prace nabierają tempa

W ramach prac nad aktualizacją *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020 i Paktem dla obszarów wiejskich na lata 2017-2020 (2030)* 31 lipca br. w MRiRW odbyła się konferencja, w której udział wzięli minister Krzysztof Jurgiel, podsekretarz stanu Ryszard Zarudski oraz zaproszeni goście – m.in. podsekretarz stanu Ministerstwa Rozwoju Adam Hamryszczak, przedstawiciele pozostałych resortów, wojewodowie lub ich przedstawiciele, reprezentanci Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego, instytutów naukowych i uczelni oraz organizacji i związków branżowych. Była to pierwsza tak duża konferencja na temat prac jakie prowadzi MRiRW w tym zakresie.

W pierwszej części spotkania Ministerstwo Spraw Zagranicznych przedstawiło informacje dotyczące możliwych scenariuszy oraz stanowisko Polski w dyskusji na temat przyszłego kształtu Wieloletnich Ram Finansowych, Ministerstwo Rozwoju prezentowało główne założenia dot. wstępnego stanowiska rządu w sprawie przyszłości polityki spójności, a Ministerstwo Rolnictwa stanowisko rządu w sprawie przyszłości Wspólnej Polityki Rolnej i dotychczasowe wnioski płynące z debaty prowadzonej na forum europejskim.

Minister rolnictwa Krzysztof Jurgiel podkreślił znaczenie obszarów wiejskich i rolnictwa w polityce rządu,

W ramach prac nad aktualizacją „Strategii” i „Paktu” 31 lipca br. odbyła się konferencja, w której udział wzięli: (od lewej) minister rolnictwa Krzysztof Jurgiel, wiceminister Ryszard Zarudski i wiceminister rozwoju Adam Hamryszczak

wskazując m. in., że znajduje to również swoje odzwierciedlenie w zapisach *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)* oraz decyzji o utworzeniu *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020 (2030)* jako jednej z dziewięciu strategii horyzontalnych definiujących strategiczne działania rządu do 2030 r.

We wprowadzeniu do drugiej części konferencji wiceminister rolnictwa Ryszard Zarudski poinformował o organizacji prac, jaką przyjął resort w związku z aktualizacją *Strategii Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020 (2030)* i opracowaniem *Paktu dla obszarów wiejskich na lata 2017-2020 (2030)*. Podkreślił również znaczenie czterech filarów

rozwoju wsi i rolnictwa, które zostaną zapisane w aktualizowanej strategii i rolę projektów, które będą częścią *Paktu*.

Uczestnicy konferencji wysłuchali wystąpienia przedstawiciela Ministerstwa Rozwoju na temat założeń i stanu prac nad nowym systemem krajowych dokumentów strategicznych. System ten był przedmiotem dyskusji również na posiedzeniu międzyresortowego Komitetu Koordynacyjnego ds. Polityki Rozwoju, które odbyło się 14 lipca br. W posiedzeniu Komitetu uczestniczył m.in. Krzysztof Jurgiel, który zwrócił uwagę na konieczność właściwego ujęcia rozwoju obszarów wiejskich w pozostałych ośmiu horyzontalnych strategiach rozwoju kraju [tj. (1) *Strategii innowacyjności i efektywności gospodarki „Nowa Polityka Przemysłowa”*, (2) *Strategii rozwoju kapitału ludzkiego*, (3) *Strate-*

W konferencji uczestniczyli m.in. wojewodowie, reprezentanci WODR, instytutów naukowych i uczelni oraz organizacji i związków branżowych

gii rozwoju kapitału społecznego „Współdziałanie, kultura, kreatywność”, (4) Strategii Sprawne Państwo, (5) Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego, (6) Strategii rozwoju transportu, (7) Polityce Energetycznej Polski, (8) Polityce ekologicznej państwa].

Ostatnią częścią konferencji zorganizowanej przez MRiRW w dniu 31 lipca br. była prezentacja informacji o wynikach wdrażania Strategii w okresie 2015-2016 i głównych założeniach aktualizowanej Strategii i Paktu dla obszarów wiejskich. Konferencję zakończyła dyskusja, w trakcie której jej uczestnicy zgłaszali propozycje do treści aktualizowanej strategii.

W kolejnym tygodniu – 4 sierpnia br. odbyło się pierwsze posiedzenie międzyresortowego Zespołu ds. Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa, do którego zgłosiło się 44 przedstawiciele różnych resortów i przedstawiciele urzędów marszałkowskich dwóch województw: lubelskiego i warmińsko-mazurskiego. Tematem spotkania było omówienie organizacji i harmonogramu prac Zespołu oraz zakresu i wzajemnych relacji między Strategią i Paktem. Przedstawiciele MRiRW proponowali, aby w Strategii zostały umieszczone:

- Diagnozy dot. rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa dla kraju ogółem i dla poszczególnych województw;
- Główne trendy rozwojowe i wyzwania oraz pułapki rozwojowe opisane w Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju;
- Wybory strategiczne w układzie: cel główny cztery filary rozwoju kierunki interwencji (lub priorytetu) działania;
- Relacje między filarami rozwoju Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2017-2020 (2030) a celami: Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju, Agendy ONZ 2030, Strategii Europa 2020;
- System realizacji – relacje między filarami i kierunkami interwencji Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2017-2020 (2030) a pozostałymi strategiami; wskaźniki realizacji; opis procesu monitorowania i oceny, itp.;
- Ramy finansowe (w tym źródła finansowania z wyodrębnieniem środków europejskich do i po 2020 r.).

W Pakcie natomiast znajdowałyby się:

- Syntetyczny opis zmian zachodzących w rolnictwie i rozwoju obszarów wiejskich oraz omówienie środków publicznych przeznaczanych na rozwój wsi i rolnictwa;

- Lista i opis projektów strategicznych (nowe projekty i wybrane projekty Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju) prezentowane w układzie filarów rozwoju;
- Wspólna deklaracja członków Rady Ministrów dot. realizacji działań dot. rozwoju wsi i rolnictwa;
- Ramy finansowe poszczególnych projektów strategicznych.

Podczas spotkania otworzona została również dyskusja na temat kierunków interwencji/ priorytetów, działań i projektów, jakie mogłyby zostać przypisane do II filara pn. Jakość życia na obszarach wiejskich aktualizowanej Strategii i Paktu.

W ostatnim tygodniu sierpnia br. odbyły się kolejne spotkania dotyczące aktualizacji Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2017-2020 (2030) oraz Paktu dla obszarów wiejskich na lata 2017-2020 (2030):

- 30 sierpnia br. – II posiedzenie międzyresortowego Zespołu ds. aktualizacji Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012- 2020 (2030); tematem spotkania było omówienie zakresu działań i projektów, które zostaną wpisane do filaru III (pn. Pozarolnicze miejsca pracy i aktywne społeczeństwo) aktualizowanej Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012- 2020 (2030) i Paktu;
- 31 sierpnia br. – kolejne spotkanie/ warsztaty dla przedstawicieli 16 wojewódzkich Zespołów ds. analizy szans i zagrożeń oraz potencjalnych kierunków rozwoju obszarów wiejskich do 2030 r. w województwach, poświęcone rozwojowi funkcjonalnemu i przestrzennemu obszarów wiejskich.

Prace nad koncepcją rozwoju obszarów wiejskich także w regionach

Miesiące letnie są czasem intensywnego planowania prac o charakterze strategicznym. Dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi duże znaczenie mają prace wojewódzkich Zespołów analizujących szanse i zagrożenia oraz potencjalne kierunki rozwoju obszarów wiejskich w województwach do 2030 r. Zespoły mają pomóc przełożyć zapisy przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 14 lutego 2017 r. *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)* na uwarunkowania poszczególnych województw. Zakłada się, że wyniki prac Zespołów pozwolą częściowo zrealizować zapisy ww. strategii rozwoju kraju, która zakłada silniejsze dostosowanie interwencji publicznej do specyfiki regionów.

Idea utworzenia wojewódzkich zespołów jest inicjatywą ministra rolnictwa Krzysztofa Jurgiewicza, który pod koniec kwietnia br. zwrócił się do wojewodów z prośbą o powołanie Zespołów, a następnie w dniu 27 kwietnia br. wziął udział w spotkaniu, podczas którego przedstawiona została koncepcja prac Zespołów. W czasie spotkania wskazywano również na możliwość wykorzystania prac Zespołów przy opracowywaniu nowych lub aktualizacji obecnych strategii, w szczególności strategii rozwoju danego województwa i *Strategii zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020 (2030)*.

Zespoły zostały powołane we wszystkich szesnastu województwach (stosowane Zarządzenia w sprawie powołania Zespołów wydawali wojewodowie w okresie czerwiec – pierwsza dekada lipca 2017 r.) Wiodącymi jednostkami w pracach Zespołów są przedstawiciele Wojewody oraz Ośrodki Doradztwa Rolniczego. Pracami Zespołów kierują albo przedstawiciele Wojewody (w przypadku 10 województw) albo dyrektorzy Wojewódzkich Ośrodków Doradztwa Rolniczego (dla 6 województw). Liczebność Zespołów waha się od 13 osób w województwie mazowieckim do 45 osób w województwie kujawsko-pomorskim. W prace zaangażowali się również przedstawiciele JST, agend rządowych, organizacji społecznych i związków branżowych, a także regionalni eksperci ze środowisk naukowych, którzy dzięki znajomości specyfiki regionu są w stanie przedstawić diagnozę sytuacji i propozycje instrumentów wykraczające poza analizę ogólnie dostępnych danych statystycznych. Zaangażowanie w prace Zespołów wojewódzkich ośrodków doradztwa rolniczego zapewni, że w tworzonych opracowaniach dobrze będą zdiagnozowane problemy z jakimi borykają się rolnicy.

Organizacja i harmonogram prac poszczególnych Zespołów jest zróżnicowany. Od momentu powołania, odbyło się co najmniej jedno posiedzenie każdego z nich. Niektóre Zespoły podzieliły się na grupy tematyczne, koncentrujące się na wybra-

nych zagadnieniach obszarów wiejskich danego regionu.

Prace Zespołów są wspierane merytorycznie i organizacyjnie przez MRiRW, które m.in. przygotowało jednolity dla wszystkich województw konspekt części diagnostycznej opracowania. Ponadto MRiRW zwróciło się do Głównego Urzędu Statystycznego, Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie, Instytutu Technologiczno-Przyrodniczego w Falentach, Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni, Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB w Warszawie oraz Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB w Puławach o wsparcie prac zespołów, poprzez udostępnienie szczegółowych danych dotyczących zagadnień społeczno-gospodarczych obszarów wiejskich poszczególnych regionów kraju.

MRiRW organizuje również spotkania organizacyjne i warsztaty tematyczne dla przedstawicieli Zespołów. Jedno z takich spotkań odbyło się 31 lipca br. – wówczas z przewodniczącymi Zespołów wojewódzkich spotkał się podsekretarz stanu w ministerstwie rolnictwa i rozwoju wsi Ryszard Zarudzki. Resort czyni również starania, aby w każdym z województw Główny Urząd Statystyczny przeszkolił przedstawicieli Zespołów z wykorzystywania regionalnych i tematycznych baz danych, dostępnych na stronie GUS.

Co zamiast soi GMO

Realizacja przepisu z art. 15 ustawy o paszach, w którym ustanowiony został zakaz wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt na terytorium RP pasz pochodzących z roślin genetycznie modyfikowanych oraz organizmów genetycznie modyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego od 1 stycznia 2019 r. wymaga czasu w celu znalezienia zastępczych, wysokobiałkowych składników porównywalnych przede wszystkim pod względem jakościowym i ekonomicznym do soi. Mogą nimi być nasiona uprawianych na różnych typach gleb roślin strączkowych, poekstrakcyjna śruta rzepakowa oraz suszone wywary zbożowe. Wprowadzenie tych komponentów do pasz wymaga uwzględnienia zawartości białka, jego wartości odżywczej oraz związanych z tym efektów uzyskiwanych w żywieniu zwierząt gospodarskich. Wymagana jest także dostępność na rynku dużych partii jednolitego surowca.

W żywieniu zwierząt wykorzystuje się również szereg produktów ubocznych, które powstają w przetwórstwie artykułów rolnych. Z punktu widzenia zaopatrzenia przemysłu paszowego te surowce białkowe mają jednak na ogół mniejsze znaczenie. Są to produkty uboczne przemysłu rolno-spożywczego jak wyśłodki buraczane świeże i suszone, melasa, produkty uboczne z gorzelnii i browarów jak wywar, młóto, kielki słodowe, drożdże pastewne, produkty uboczne młynów i krochmalni (otręby pszenne i żytnie, wycierka ziemniaczana),

produkty uboczne mleczarni (maślanka, mleko odtłuszczone, serwatka).

W Polsce produkowany jest ograniczony asortyment pasz wysokobiałkowych, mogących stanowić wartościowe komponenty do produkcji pasz, w tym zwłaszcza pasz przemysłowych. Stosunkowo niskie są zbiory roślin strączkowych, a ze względów klimatycznych produkuje się śladowe ilości soi czy innych nasion oleistych, z których uzyskuje się bardziej wartościowe, niż śruta rzepakowa, wysokobiałkowe surowce paszowe

W bilansie śrut główne znaczenie ma śruta sojowa, której cała dostępna podaż pochodzi z importu.

DZIAŁANIA PODEJMOWANE I INSTRUMENTY W ZAKRESIE PASZ

■ Dopłaty

W kwestii wprowadzenia instrumentów umożliwiających poszuki-

wanie alternatywnych źródeł białka dla importowanej śruty sojowej jest wsparcie finansowe w sektorze roślin wysokobiałkowych.

■ Program wieloletni

Drugim działaniem podjętym przez Ministerstwo jest realizacja Programu pt. „Zwiększenie wykorzystania krajowego białka paszowego dla produkcji wysokiej jakości produktów zwierzęcych w warunkach zrównoważonego rozwoju”, uchwalonego w drodze uchwały nr 222/2015 Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 2015 r., ustanowionego na lata 2016-2020. Głównym celem tego Programu jest stworzenie możliwości do zwiększania bezpieczeństwa białkowego kraju na cele paszowe i żywnościowe w warunkach zrównoważonego rozwoju. W nowym programie będą kontynuowane badania genetyczne wspomagające hodowlę rodzimych odmian roślin strączkowych, badania agrotech-

niczne i żywieniowe, badania nad doskonaleniem rynkowego systemu obrotu rodzimymi roślinami białkowymi, oraz badania nad zwiększeniem potencjału trwałych użytków zielonych.

■ Hodowla soi niemodyfikowanej genetycznie

Soja uprawiana w Polsce, oprócz pozostałych rodzimych roślin strączkowych, wpisuje się w ministerialny program białkowy mający na celu zwiększenie wykorzystania krajowego białka paszowego do produkcji wysokiej jakości produktów zwierzęcych w warunkach zrównoważonego rozwoju. Warto zauważyć, że coraz więcej podmiotów w kraju deklaruje chęć zakupu nasion soi, m.in. w województwach: wielkopolskim, łódzkim, mazowieckim, kujawsko-pomorskim, pomorskim, opolskim, podlaskim i lubelskim.

Tak więc zainteresowanie soją systematycznie rośnie.

W 2017 r. rozpoczęto projekt realizowany przez COBORU przy wsparciu Krajowego Zrzeszenia Producentów Rzepaków i Roślin Białkowych oraz Danube Soja, zakładający kompleksowe badania na terenie całej Polski w 30 różnych lokalizacjach około 30 odmian soi. Uzyskane po 2-3 latach realizacji

projektu wyniki, pozwolą na rekomendację najlepszych odmian soi udających się na danym terenie.

■ Śruta rzepakowa

Śruta rzepakowa i makuch rzepakowy produkowane w Polsce pochodzą z odmian rzepaku podwójnie ulepszanego (tzw. 00), niskoerukowego i o obniżonej zawartości (najniższa wartość wśród krajów UE) glukozyolanów. Fakt ten jest osiągnięciem na skalę światową polskich naukowców i hodowców, dzięki czemu polska śruta rzepakowa cieszy się dobrą renomą na rynkach zagranicznych i chętnie kupowana jest m.in. przez Niemcy, Holandię czy Hiszpanię. Perspektywy zwiększenia wykorzystania pasz rzepakowych są następujące:

- żółtonasienne odmiany rzepaku,
- obniżona zawartość glukozyolanów i innych składników antyżywnościowych,
- zwiększenie wydajności zwierząt,
- zwiększenie produkcji mieszanek paszowych,
- rozwój badań naukowych,
- czas potrzebny do realizacji założonych celów.

Jednakże zalecanego poziomu śruty rzepakowej w dawce pokarmowej u zwierząt nie można prze-

kraczać, aby nie spowodować obniżenia produktywności u zwierząt.

■ Zespół do spraw alternatywnych źródeł białka

Zespół do spraw alternatywnych źródeł białka został powołany na mocy zarządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi nr 5 z dnia 8 lutego 2017 r. Tematy, które są przedmiotem pracy Zespołu to m. in.:

- opracowanie propozycji rozwiązań mających na celu zminimalizowanie deficytu białka paszowego w Polsce oraz przygotowanie koncepcji zastosowania alternatywnych źródeł białka dla soi GMO;
- przeprowadzenie analizy sytuacji na rynku pasz, a także przewidywanych zmian na tym rynku po roku 2018;
- przegląd badań naukowych dotyczących pasz zawierających materiały GMO, w szczególności w zakresie ich ewentualnej szkodliwości oraz przedstawienie opinii w zakresie nowych kierunków badań pasz zawierających materiały GMO;
- ocena możliwości zagospodarowania w przemyśle paszowym alternatywnych źródeł białka sojowego.

Celem Zespołu jest wypracowanie wspólnych wniosków w zakresie alternatywnych źródeł białka paszowego, minimalizujących deficyt białka i uniemożliwiających zahamowanie dynamicznego rozwoju drobiarstwa, jak również znaczącego spadku produkcji. Zgodnie z podjętymi ustaleniami Zespół opracowuje Program umożliwiający zastąpienie pasz GMO alternatywnym źródłem białka. Zespół został zobowiązany do opracowania i przedłożenia go Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi do dnia 31 marca 2018 r. Obecnie członkowie Zespołu wypracowują priorytety alternatywnych źródeł białka dla białka sojowego, mając na względzie pozyskanie białka paszowego non GMO.

Zapotrzebowanie na surowce wysokobiałkowe w Polsce charakteryzuje się systematycznym wzrostem

Z punktu widzenia wartości żywieniowej obecnie nie ma możliwości zastąpienia śrutu sojowej śrutami roślin strączkowych oraz śrutą rzepakową, której poziom w dawce pokarmowej nie można przekraczać, aby nie spowodować obniżenia produktywności u zwierząt

■ Białko owadzie

Od 1 lipca 2017 r. zmieniły się przepisy UE w zakresie umożliwienia stosowania w żywieniu akwakultury białka owadziego, które choć na razie marginalnie, ale przyszłościowo będzie minimalizowało zapotrzebowanie na białko paszowe. Białko z owadów (mączka) w zakresie składu aminokwasowego odpowiada białku sojowemu i mączce rybniej.

■ Umożliwienie stosowania mączek zwierzęcych

Obecnie obowiązuje zakaz stosowania mączek zwierzęcych. W laboratorium referencyjnym Unii Europejskiej wciąż trwają prace nad opracowaniem metod diagnostycznych, które pozwoliłyby na określenie gatunkowości (białko świń i białko drobiowe) przetworzonych białek zwierzęcych, co umożliwi przywrócenie możliwości skarmiania krzyżowego trzody chlewnej i drobiu.

■ PROW 2014-2020

• Weryfikacja zasad udzielania wsparcia w ramach instrumentów PROW 2014-2020 *Premie dla młodych rolników i Restrukturyzacja małych gospodarstw*. W odniesieniu do tych dwóch instrumentów,

w ramach systemu wyboru projektów przewiduje się preferencje za produkcję roślin wysokobiałkowych, wymienionych w załącznikach do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 12 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania płatności bezpośrednich i płatności niezwiązanej do tytoniu (Dz. U. poz. 351, z późn. zm.).

• Działanie *Współpraca* objęte PROW 2014-2020. Działanie to ma na celu, poprzez funkcjonowanie grup operacyjnych na rzecz innowacji (EPI), wspieranie współpracy pomiędzy rolnikami, przedsiębiorcami oraz naukowcami, aby ułatwić wprowadzanie innowacyjnych rozwiązań do praktyki w sektorze rolnym, spożywczym i leśnym. W działaniu przyjęto model kompleksowego wsparcia tworzenia i funkcjonowania grup operacyjnych na rzecz innowacji oraz realizacji przez te grupy operacji, które prowadzić będą do opracowania nowych rozwiązań w zakresie nowych produktów, praktyk, procesów, technologii, metod organizacji i marketingu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.

Operacje mogą dotyczyć również praktyk, produktów, procesów lub technologii bezpośrednio związa-

nych z produkcją bądź przetwarzaniem produktów rolnych (np. innowacje w zakresie oszczędności zasobów, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, nawożenia, ochrony roślin, maszyn, urządzeń do produkcji rolnej, przetwórstwa, pasz, innowacje na poziomie działań organizacyjnych i zarządczych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu).

Instrumenty pomocy finansowej PROW 2014-2020 mają na celu przede wszystkim rozwój gospodarstw rolnych.

Reasumując, dążenie do ograniczenia, bądź też rezygnacji ze stosowania śrutu sojowej GMO w żywieniu zwierząt, wymaga odpowiedniego przedziału czasowego z uwagi na konieczność realizacji podjętych intensywnych działań na rzecz potwierdzenia możliwości wykorzystania innych źródeł białka oraz zminimalizowania negatywnych skutków wprowadzenia zakazu stosowania GMO w paszach, w celu zachowania konkurencyjności polskiego rolnictwa. Wszystkie powyższe kwestie wymagają czasu. Niestety, przy skróconym okresie (dwuletnim) istnieje obawa, iż rozpoczęte przez Ministerstwo działania, mające na celu zminimalizowanie deficytu białka paszowego poprzez możliwość zwiększenia udziału krajowych materiałów wysokobiałkowych w paszach, nie przyniosą oczekiwanych rezultatów. Skutkowac to może wzrostem cen pasz, a w konsekwencji doprowadzi do wzrostu cen drobiu oraz mięsa drobiowego. Niemniej jednak MRiRW podejmuje działania mające na celu maksymalne ograniczenie deficytu białka paszowego.

Departament Bezpieczeństwa Żywności
i Weterynarii

☎ 22 623 18 43

Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica

Strategia promocji żywności

Promowanie polskiej żywności na europejskich i światowych rynkach zbytu jest jednym z priorytetowych zadań ujętych w *Programie Działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na lata 2015-2019*. W związku z powyższym, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracowało strategię promocji żywności, która opiera się na idei spójnej, dynamicznej i ukierunkowanej polityki promocji produktów żywnościowych, dostosowanej do potrzeb sektora rolno-spożywczego. Realizacja strategii wymaga podjęcia spójnych działań informacyjnych i promocyjnych służących umocnieniu pozycji polskich produktów rolno-spożywczych za granicą i budowy silnej marki polskich produktów żywnościowych.

W związku z tym, głównym celem strategii jest zwiększenie konkurencyjności polskiej żywności, poprzez kształtowanie pozytywnego wizerunku polskiej żywności w kraju

i na rynkach zagranicznych oraz zwiększanie rozpoznawalności jej marki. W konsekwencji dążeniem polityki promocji jest zwiększenie wartości eksportu polskiej żywności, w tym dywersyfikacja i otwieranie nowych rynków zbytu, ze szczególnym uwzględnieniem rynków państw trzecich o największym potencjale wzrostu. Powyższe cele wpisują się w jeden z obszarów – filarów *Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*, jakim jest „Ekspansja zagraniczna – System promocji gospodarki”.

Biorąc pod uwagę coraz większe zainteresowanie polską żywnością oraz mając na względzie zwiększenie rozpoznawalności marki polskiej żywności, istotnym elementem strategii jest spójna i nowoczesna komunikacja marki polskiej żywności. W tym celu strategia określa jednolite ramy komunikacji, w których rekomenduje się stosowanie w działaniach promocyjnych lub informacyjnych dotyczących produk-

tów żywnościowych, spójnego znaku słowno-graficznego *Polska Smakuje*, który jednoznacznie będzie się kojarzył z polskim sektorem rolno-spożywczym.

Połączenie świetnego jakościowo surowca z nowoczesnymi technologiami produkcyjnymi oraz stale doskonalony system kontroli sprawiają, że polska żywność coraz śmielej zdobywa szerokie uznanie nie tylko wśród uniijnych konsumentów, ale także na rynkach światowych. Dlatego też, wysiłki promocyjne i marketingowe skoncentrowane będą na pobudzeniu przede wszystkim u konsumentów reakcji rozpoznawania i kojarzenia tych produktów z Polską. W związku z tym, w działaniach promocyjnych i informacyjnych należy położyć nacisk na obszary komunikacji takie jak: polskie rolnictwo jest innowacyjne, polska żywność jest wysokiej jakości, naturalna i smaczna, których spójnym mianownikiem będzie hasło *Polska Smakuje*. Informując o innowacyj-

PROMOCJA ZAGRANICZNA PRODUKTÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH

Algieria
 Belgia
 Białoruś
 Chiny
 Egipt
 Francja
 Hongkong
 Indie
 Iran
 Islandia
 Japonia
 Kanada
 Kazachstan
 Korea
 Królestwo Arabii Saudyjskiej
 Niemcy
 RPA
 Tajwan
 USA
 Wielka Brytania
 Wietnam
 ZEA

ności w rolnictwie należy podkreślać, że żywność jest wytwarzana na bazie rodzimych surowców wysokiej jakości, w sposób tradycyjny, oryginalny przekazywany z pokolenia na pokolenie, z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. W celu realizacji powyższych założeń w podejmowanych działaniach promocyjnych należy budować wartość marki polskiej żywności dzięki kreowaniu jej historii, prezentowaniu produktów, które są dowodem na pomysłowość Polaków, które wnoszą nową jakość do swojej kategorii, oferują wyjątkowe, intensywne doświadczenie – smak, zapach, wysoką jakość, naturalność, bezpieczeństwo. Za każdym produktem powinna stać jakaś historia Polaka lub Polaków, którzy go stworzyli, wyprodukowali.

Strategia promocji żywności zakłada realizację działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących rolnictwa i gospodarki żywnościowej, promowanie produktów rolnych i żywnościowych, metod ich produkcji, a także systemów jakości produktów rolnych i żywnościowych na rynku krajowym, wewnętrznym UE, a także w krajach tak zwanych trzecich. Pomimo, iż Unia Europejska pozostaje największym odbiorcą polskich produktów rolno-spożywczych, głównym motorem wzrostu będzie w przyszłości ekspansja na rynki pozaunijne. Dlatego też, strategia wyznacza priorytetowe kierunki promocji, które koncentru-

Strategia promocji żywności zakłada promowanie produktów rolnych i żywnościowych oraz metod ich produkcji i systemów jakości na rynku krajowym, wewnętrznym UE oraz w tzw. krajach trzecich

ją się na perspektywicznych rynkach: Azji, Afryki, Ameryki Północnej oraz Bliskiego Wschodu, a także na kluczowych rynkach UE. Strategiczne rynki dla eksportu polskiej żywności, wytypowane zostały z uwzględnieniem:

- aktualnego stanu i przewidywanego postępu prac służb weterynaryjnych i fitosanitarnych w zakresie zapewnienia lub rozszerzenia dostępu do rynku krajów trzecich dla polskich produktów rolno-spożywczych;
- wymiany handlowej z krajami trzecimi;
- rynków priorytetowych wskazanych przez przedsiębiorców branży rolno-spożywczej oraz organizacje branżowe;
- rynków priorytetowych wskazanych przez Ministerstwo Rozwoju: objętych programem promocji branży polskich specjalności żywnościowych oraz wskazanych w *Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*, w obszarze Ekspansja zagraniczna.

Jednostką koordynującą, sprawującą nadzór nad realizacją strategii

jest Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, natomiast głównym ośrodkiem wdrażającym instrumenty polityki promocji w sektorze rolno-spożywczym jest Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. Niemniej jednak założenia niniejszej strategii nie będą możliwe do osiągnięcia bez zaangażowania i współdziałania przedsiębiorców działających w sektorze rolno-spożywczym, organizacji branżowych skupiających przedsiębiorców poszczególnych branż, a także placówek zagranicznych ds. gospodarczych, wspierających polskich przedsiębiorców w eksporcie produktów rolno-spożywczych. Świadome uczestnictwo i angażowanie podmiotów działających w branży rolno-spożywczej w aktywne promowanie marki polskiej żywności pod wspólnym mianownikiem *Polska Smakuje*, wpłynie na osiągnięcie synergii działań promocyjnych, lepsze wykorzystanie dostępnych środków finansowych na promocję, co niewątpliwie przyczyni się do zwiększenia rozpoznawalności marki polskiej żywności. Spójna polityka promocji produktów żywnościowych zapewni lepszą koordynację i synergię działań promocyjnych w sektorze rolno-spożywczym, koncentrację wsparcia promocji produktów spożywczych na kluczowych rynkach docelowych, a także maksymalizację efektywności działań wizerunkowo – marketingowych.

Promowanie produktów spożywczych pod wspólnym mianownikiem „Polska smakuje” przyczyni się do zwiększenia rozpoznawalności marki polskiej żywności

Departament Rynków Rolnych

☎ 22 623 16 32

Zdjęcia: archiwum ARR

BIULETYN INFORMACYJNY 9/2017

Dotacje na badania

Wsparcie naukowców pracujących dla rolnictwa ekologicznego

Rolnictwo ekologiczne stanowi od lat jeden z najszybciej rozwijających się sektorów produkcji rolnej na świecie, w tym w szczególności w Unii Europejskiej. Także w Polsce ten sposób gospodarowania spotyka się z coraz większym zainteresowaniem – liczba producentów ekologicznych wyniosła w 2016 r. ponad 23 tys., a powierzchnia ekologicznych użytków rolnych ponad 500 tys. ha.

Rozwój rolnictwa ekologicznego stanowi przede wszystkim odpowiedź na zmieniające się preferencje konsumentów, którzy coraz większą wagę przywiązują do metod produkcji żywności – po okresie fascynacji żywnością wysoce przetworzoną coraz częściej zwracają się ku produktom wytworzonym metodami naturalnymi, z poszanowaniem środowiska naturalnego i dobrostanu zwierząt. Odkrywają wreszcie, że żywność ekologiczna często bardziej odpowiada ich oczekiwaniom pod względem walorów smakowych.

Dostrzegając szansę, jaką stwarza rolnictwo ekologiczne dla zwiększenia konkurencyjności polskich pól rolnych, tak na rynku krajowym, unijnym, jak i rynkach państw trzecich, staraniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi rozwój tego sektora produkcji stał się jednym z projektów strategicznych przyjętej w dniu 14 lutego 2017 r. przez Radę Ministrów *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju*. W szczególności bowiem małe i średnie gospodarstwa, dzięki przystąpieniu do systemu, mogą konkurować na coraz bardziej wymagającym rynku nie tylko ceną, ale przede wszystkim jakością wyrobów.

Rozwój rolnictwa ekologicznego mógłby jednak odbywać się bez wsparcia ze strony nauki i doradztwa.

Produkcja ekologiczna jest bowiem niezwykle trudna i bardziej wymagająca od konwencjonalnej. Rolnik ekologiczny planując produkcję musi kierować się nie tylko uzyskaniem wysokiego plonu, lecz także zwracać uwagę na zachowanie różnorodności biologicznej środowiska rolniczego, poprawę żyzności i aktywności biologicznej gleby, zrównoważone korzystanie z zasobów naturalnych, czy utrzymanie wysokich standardów w zakresie dobrostanu zwierząt. Jednocześnie przestrzegać musi szeregu szczegółowych wymagań i ograniczeń, obejmujących zakaz korzystania ze środków produkcji pochodzących z syntezy chemicznej (w tym środków ochrony roślin, nawozów, środków wykorzystywanych w przetwórstwie), a także organizmów modyfikowanych genetycznie oraz produktów wytworzonych z ich udziałem.

Powoduje to, iż wprowadzić rolnictwo ekologiczne często utożsamiane jest z powrotem do naturalnych metod gospodarowania, to jednak musi się ono opierać na wiedzy i doświadczeniu, wspieranym przez najnowsze osiągnięcia naukowe. Działania w tym zakresie są efektywnie prowadzone przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie *stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa* jednostki naukowo-badawcze mogą uzyskać częściowe lub całkowite pokrycie kosztów badań prowadzonych na rzecz rolnictwa ekologicznego. Realizując przepisy rozporządzenia tylko w latach 2016-2017 Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi udzielił dotacji łącznie dla 62 tematów badawczych (30 tematów w 2016 r. i 32 tematów w 2017 r.) na łączną kwotę blisko 11 mln zł (4,8 mln zł w 2016 r. i 5,8 mln

Rozwój rolnictwa ekologicznego nie jest możliwy bez wsparcia naukowców

zł w 2017 r.). Wśród tematów objętych dotacjami znalazły się zarówno badania dotyczące produkcji roślinnej, zwierzęcej, przetwórstwa, jak i badania rynkowe, pomagające producentom w podejmowaniu decyzji marketingowych i biznesowych.

Wszystkie tematy badawcze objęte dotacjami są nakierowane na rozwiązywanie problemów specyficznych dla produkcji ekologicznej. Koncentrują się one na problematyce niechemicznej ochrony roślin i nawożenia, opiece weterynaryjnej czy poszukiwaniu alternatywnych rozwiązań dla niedozwolonych substancji i preparatów w przetwórstwie. W ramach realizowanych tematów badano m.in. możliwość stosowania w ochronie roślin pożytecznych organizmów (np. nicieni) oraz preparatów pochodzenia roślinnego. Oceniano przydatność dla produkcji ekologicznej poszczególnych odmian roślin uprawnych. Badano możliwość poprawy jakości gleb, z zastosowaniem preparatów opartych na mikroorganizmach. Wypracowano dobre praktyki w produkcji zwierzęcej, w tym drobiu oraz ryb ekologicznych. Opracowano nowe technologie w przetwórstwie, w tym produkcji wyrobów mięsnych o długim okresie przechowywania z wykorzystaniem dodatku serwatki kwasowej. Dużą wagę w prowadzonych badaniach przykładano także do problemu niezamierzonej (niewynikającej z winy producenta) obecności w produktach ekologicznych substancji i preparatów niedopuszczonych do stosowania, wypracowując strategie przeciwdziałania takiemu ryzyku.

Aby zagwarantować, że tematy badawcze objęte dofinansowaniem przyczyniają się faktycznie do rozwoju produkcji ekologicznej, dobór tematów i obszarów badawczych, w ramach których jednostki naukowe mogą ubiegać się o udzielenie dotacji, odbywa się na podstawie szerokich konsultacji publicznych. Także

w ocenę wniosków o udzielenie dotacji włączeni zostali eksperci reprezentujący środowiska ekologiczne. W tym zakresie Ministerstwo współpracuje ściśle z Radą do spraw Rolnictwa Ekologicznego – ciałem doradczym powołanym przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Warto także pamiętać, że wyniki badań objętych dotacjami dostępne są na stronach internetowych wykonują-

cześnie wnioski o udzielenie dotacji jednostki naukowo-badawcze będą mogły składać do końca grudnia, a nie jak dotychczas do końca stycznia. Do dnia 30 września ogłoszone zostaną także tematy i obszary badawcze, w ramach których będzie można ubiegać się o uzyskanie dotacji (do tej pory wykaz ten był ogłaszany z końcem listopada). Wprowadzone zmiany zapewniają

W 2016 r. liczba producentów ekologicznych w Polsce wyniosła ponad 23 tys.

cych je jednostek naukowo-badawczych. Odpowiednie linki można również znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa (w zakładce: jakość żywności/rolnictwo ekologiczne/badania w rolnictwie ekologicznym). Co roku Ministerstwo wydaje także publikację książkową, zawierającą sprawozdania ze zrealizowanych badań.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom środowiska naukowego, w roku bieżącym zmienione zostały zasady udzielania dotacji do badań w rolnictwie ekologicznym. Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 lipca 2017 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa, od roku 2018 decyzje o udzieleniu dotacji wydawane będą o miesiąc wcześniej – do końca kwietnia, a nie jak do tej pory do końca maja. Jedno-

jednostkom naukowo-badawczym więcej czasu na przygotowanie i złożenie wniosków. Przede wszystkim jednak dotacje będą udzielane miesiąc wcześniej – co ma ogromne znaczenie praktyczne dla badań biologicznych, uzależnionych od sezonu wegetacyjnego.

Badania naukowe dotyczące rolnictwa ekologicznego stanowią niezmiernie istotny sposób wsparcia dla tego sektora produkcji. Pozwalają na opracowywanie nowych technologii produkcji ekologicznej, przez co staje się ona prostsza i obciążona mniejszym ryzykiem. Warto zatem pamiętać, sięgając po żywność oznaczoną „zielonym liściem”, że za jej produkcją stoi rzetelna wiedza i doświadczenie, oparte na solidnych badaniach naukowych.

Departament Hodowli i Ochrony Roślin

☎ 22 623 21 51

Zdjęcia: ©Pantherstock/ Photogenica, fotolia

Kredyty preferencyjne

Kto może z nich skorzystać i na jakich zasadach

Kredyty preferencyjne stanowią ważne, dostępne od lat, źródło finansowania inwestycji w rolnictwie podejmowanych w celu poprawy jakości produktów rolnych i konkurencyjności gospodarstw poprzez zwiększenie efektywności produkcji czy poprawy struktury agrarnej. Z kredytów mogą również korzystać podmioty planujące inwestycje w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków lub w rybactwie śródlądowym. Oprócz inwestycji kredytami preferencyjnymi finansowane są wydatki związane ze wznowieniem produkcji rolnej po wystąpieniu szkód spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi.

Kredyty preferencyjne udzielane są ze środków własnych banków współpracujących z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, która pomaga w ich spłacie stosując dopłaty do oprocentowania. Dzięki temu kredytobiorca płaci oprocentowanie niższe w porównaniu z kredytem komercyjnym. Obecnie dostępnych jest 7 preferencyjnych linii kredytów inwestycyjnych i „kłęskowych” – linia RR, linia Z, linia PR (kredyty inwestycyjne) oraz linie: K01, K02 i DK01, DK02 (kredyty kłęskowe).

Kredyt z linii RR i kredyty „kłęskowe” uruchomione zostały z myślą o przedsięwzięciach realizowanych w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej. Kredyt z linii Z przeznaczony jest wyłącznie dla gospodarstw rolnych, a kredyt z linii PR dla zakładów przetwórstwa produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków oraz podmiotów zainteresowanych zakupem akcji i udziałów tych zakładów lub udziałów spółek utworzonych w celu prowadzenia działalności w zakresie sztucznego nasieniania.

■ Kto może skorzystać z kredytu

Kredyty preferencyjne adresowane są do podmiotów, które:

- są osobami fizycznymi posiadającymi pełną zdolność do czynności prawnych, osobami prawnymi lub jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej;
- są mikro-, małymi lub średnimi przedsiębiorstwami (linie RR, Z, PR, K01, K02), albo dużymi przedsiębiorstwami (linie Z, DK01, DK02, a także linia PR – jeżeli kredyt przeznaczony jest na zakup akcji lub udziałów);
- nie są emerytami lub rencistami z ustalonym prawem do: emerytury

lub renty z tytułu niezdolności do pracy, a w przypadku kredytów z linii K01, K02, DK01 i DK02 emerytury lub renty na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników lub przepisów o ubezpieczeniu społecznym albo prawem do renty strukturalnej;

- nie znajdują się w trudnej sytuacji, z zastrzeżeniem, że warunek ten nie dotyczy linii K01 i K02, a w przypadku kredytów linii DK01 i DK02 nie ma zastosowania, jeżeli trudności wynikają z niekorzystnych zjawisk atmosferycznych oraz gdy do-

* kredyty na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, w których wystąpiły szkody spowodowane przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę

Preferencyjnym kredytowaniem może zostać m.in. objęta budowa, przebudowa i remont połączony z modernizacją budynków lub budowli służących do produkcji rolnej...

pląty do oprocentowania stosowane są jako pomoc *de minimis*;

- nie są obciążone dotąd niezrealizowanym obowiązkiem zwrotu pomocy wynikającym z decyzji Komisji Europejskiej uznającej pomoc za niezgodną z prawem i z rynkiem wewnętrznym (nie dotyczy kredytów z linii K01, K02, DK01 i DK02 gdy dopłaty stosowane są jako pomoc *de minimis*).

■ Przeznaczenie kredytów

Zakres inwestycji w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, które mogą być objęte preferencyjnym kredytowaniem, jest szeroki i pozwala na zrealizowanie większości zamierzeń związanych z produkcją, w tym sfinansowanie takich projektów jak:

- budowa, przebudowa, remont połączony z:

- ✓ modernizacją budynków lub budowli służących do produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej, wraz ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi,

- ✓ zakupem, montażem instalacji technicznej, wyposażeniem, kosztami rozbiórki i unieszkodliwienia

materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki, jeżeli rozbiórka jest niezbędna w celu realizacji inwestycji;

- zakup lub instalacja maszyn, urządzeń lub wyposażenia służących do prowadzenia produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej, obejmujących w szczególności: sprzęt do uprawy, pielęgnacji, ochrony, nawożenia oraz zbioru roślin, ciągniki rolnicze, przyczepy rolnicze, maszyny lub urządzenia do przygotowywania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania lub konfekcjonowania produktów rolnych, maszyny lub urządzenia do przygotowywania lub składowania pasz, maszyny lub urządzenia do pojenia zwierząt i zadawania pasz, urządzenia do pozyskiwania lub przechowywania mleka;

- zakup użytków rolnych, którego można dokonać w ramach kredytu z linii Z przeznaczonego wyłącznie na ten cel albo kredytu z linii RR, który zawiera ograniczenie dopuszczające kredytowanie użytków rolnych wyłącznie w części nieprzekra-

czającej 10% łącznej kwoty pozostałych nakładów finansowanych z udziałem tego kredytu;

- zakup budynków lub budowli służących do produkcji rolnej, przechowywania, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w tym sprzedaży bezpośredniej, wraz ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi;
- zakładanie lub wyposażanie sadów lub plantacji wieloletnich, w tym plantacji roślin energetycznych;
- wyposażenie pastwisk lub wybiegów dla zwierząt, w szczególności koszty groduzenia lub budowy wiat;
- zakup i instalację lub budowę elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej, w tym urządzeń do pozyskiwania energii odnawialnej.

Zakupione lub zakupione i zainstalowane maszyny i urządzenia nie mogą mieć w dniu sprzedaży więcej niż 5 lat oraz nie mogły być wcześniej nabyte z wykorzystaniem środków publicznych. Również zakup użytków rolnych, budynków i budowli nie może być objęty po-

zakup sprzętu do uprawy, pielęgnacji, ochrony, nawożenia oraz zbioru roślin...

mocą Agencji, jeżeli w okresie ostatnich 10 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku o kredyt, ich zakup był objęty pomocą ze środków publicznych.

Zakup użytków rolnych może być objęty preferencyjnym kredytowaniem, jeżeli ich przeznaczenie określone w planie zagospodarowania przestrzennego gminy jest rolnicze. Kredyty na zakup użytków rolnych mogą mieć na celu utworzenie nowego lub powiększenie istniejącego gospodarstwa rolnego. Powierzchnia tworzonego gospodarstwa rolnego nie może być mniejsza od średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie w danym województwie. Przy powiększaniu gospodarstwa wymóg dotyczący minimalnej powierzchni gospodarstwa nie obowiązuje. Natomiast zarówno przy tworzeniu nowego jak i przy powiększaniu istniejącego gospodarstwa rolnego ma zastosowanie warunek ograniczający kupowaną za kredyt powierzchnię użytków rolnych, a mianowicie kredytem preferencyjnym nie można sfinansować zakupu tej części użytków rolnych, która spowoduje, że powierzchnia gospodarstwa rol-

nego lub gospodarstw rolnych będących w posiadaniu tego samego producenta rolnego przekroczy 300 ha użytków rolnych. Ustalając minimalną i maksymalną powierzchnię użytków rolnych uwzględnia się grunty stanowiące własność wnioskodawcy, użytkownika wieczyste, samoistne posiadanie lub dzierżawę. Ubiegając się o kredyt preferencyjny na zakup użytków rolnych należy także pamiętać, że jest on udzielany do kwoty stanowiącej iloczyn powierzchni kupowanych użytków rolnych i średniej ceny rynkowej użytków rolnych w danym województwie wg GUS. Jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ww. średnia, to „nadwyżka” ceny może być finansowana ze środków kredytobiorcy i zalicza się do wymaganego przy kredycie wkładu własnego.

W ramach kredytów z linii RR możliwe jest również finansowanie inwestycji, która będzie wykorzystywana przez więcej niż jedno gospodarstwo rolne. Takimi inwestycjami mogą być np. budowa wspólnego budynku do przechowywania płodów rolnych czy zakup kombajnu.

W przypadku rybactwa śródlądowego

oraz zakup użytków rolnych ...

wego kredyt preferencyjny można uzyskać na realizację m.in. następujących inwestycji:

- budowa, rozbudowa, wyposażenie i modernizacja instalacji, w tym budynków i budowli oraz urządzeń przeznaczonych do rybołówstwa śródlądowego, obiektów stawowych, a także budynków lub budowli służących do produkcji w zakresie rybactwa;
- zakup lub modernizacja łodzi wykorzystywanych do chowu lub hodowli ryb.

Inwestycje w przetwórstwie produktów rolnych objęte preferencyjnym kredytowaniem to m. in.:

- budowa lub remont połączony z modernizacją budynków lub budowli służących do przetwórstwa i magazynowania produktów rolnych, w tym infrastruktury technicznej stanowiącej integralną część tych budynków lub budowli;
- zakup lub zakup i instalacja, maszyn lub urządzeń do przetwarzania produktów rolnych, magazynowania lub przygotowania produktów rolnych do przetwarzania;
- zakup lub zakup i instalacja aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania;
- zakup komputerów i oprogramowań do zarządzania przedsiębiorstwem oraz do sterowania procesem produkcji lub magazynowania;

i zakładanie oraz wyposażenie sadów oraz plantacji wieloletnich

- zakup środków transportu dla sprawnego przebiegu procesu technologicznego lub do magazynowania;

- zakup specjalistycznych środków transportu do dostaw surowca lub zbytu produktów, zapewniających spełnienie warunków bezpieczeństwa żywności lub dobrostanu zwierząt.

W przetwórstwie ryb, skorupiaków i mięczaków kredyt może być przeznaczony na przedsięwzięcia inwestycyjne, które obejmują:

- budowę, rozbudowę lub modernizację budynków lub budowli do przetwórstwa i magazynowania ryb, skorupiaków i mięczaków, w tym infrastruktury technicznej stanowiącej integralną część tych budynków lub budowli;

- zakup lub zakup i instalację maszyn, urządzeń lub wyposażenia do przetwarzania, aparatury pomiarowej, kontrolnej, sprzętu do sterowania procesem produkcji lub do magazynowania;

- zakup komputerów i oprogramowań do zarządzania przedsiębiorstwem oraz do sterowania procesem produkcji lub magazynowania;

- zakup środków transportu do sprawnego przebiegu procesu technologicznego lub do magazynowania, a także zakup specjalistycznych środków transportu do dostaw surowca lub zbytu produktów.

ARiMR dysponuje środkami finansowymi gwarantującymi pełen dostęp do preferencyjnych kredytów inwestycyjnych i „klęskowych”.

Preferencyjny kredyt można również przeznaczyć na zakup i instalację maszyn lub urządzeń do przetwarzania, przygotowania do przetwarzania oraz magazynowania produktów rolnych

Ponadto, gospodarstwa rolne, działy specjalne produkcji rolnej oraz podmioty zajmujące się rybacstwem śródlądowym w przypadku wystąpienia szkód spowodowanych przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę mogą zaciągać kredyty „klęskowe”. Kredyty „klęskowe” udzielane są przez banki w terminie do 12 miesięcy od daty oszacowania szkód przez komisję powołaną przez wojewodę i służą finansowaniu nakładów poniesionych po dniu wystąpienia szkody.

Środki trwałe zniszczone na skutek niekorzystnych zjawisk atmosferycznych można odtworzyć korzystając z kredytów z linii K01 lub DK01, których zakres przedmiotowy obejmuje:

- odbudowę, niezbędne remonty kapitalne budynków inwentarskich, magazynowo-składowych, szklarni i innych budynków i budowli służących do produkcji, urządzeń i obiektów służących do zasilania w wodę, energię elektryczną, gaz i odprowadzenie ście-

ków w obrębie gospodarstwa, pomieszczeń socjalnych, zagrodowych oczyszczalni ścieków, placów w obrębie gospodarstw rolnych, dojazdów łączących punkty odbioru mleka w gospodarstwach rolnych z siecią dróg publicznych, ogrodzeń, murów oporowych i pomieszczeń socjalnych;

- zakup kwalifikowanego materiału szkółkarskiego na odtworzenie sadu lub innej plantacji roślin wieloletnich o okresie użytkowania dłuższym niż 5 lat, z wyłączeniem roślin na cele energetyczne;

- zakup stada podstawowego inwentarza żywego;

- zakup w miejsce zniszczonych ciągników, maszyn i urządzeń rolniczych.

Natomiast przeznaczenie kredytów „klęskowych” z linii K02 i DK02 pozwala na sfinansowanie bieżących nakładów obrotowych niezbędnych do przywrócenia produkcji rolnej, tj. zakup środków obrotowych do produkcji rolnej takich jak np. pasze lub koncentraty paszowe dla zwierząt gospodarskich, nawozy, środki ochrony roślin, paliwa, materiały opałowe do ogrzewania

szklarni i tuneli, a także inwentarz żywy zaliczany zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości do środków obrotowych.

■ Warunki udzielania kredytów

W związku z wymogiem, aby pomoc wywoływała tzw. efekt zachęty, prac nad danym projektem i innych związanych z nim działań nie można rozpocząć wcześniej niż w dniu złożenia wniosku o kredyt. Przykładowo, podpisanie z wykonawcą prac budowlanych umowy określającej wysokość i sposób zapłaty, zakup materiałów budowlanych, rozpoczęcie prac budowlanych związanych z inwestycją może nastąpić po złożeniu wniosku o kredyt. Prac przygotowawczych, takich jak np. uzyskanie zezwoleń i przeprowadzenie analiz wykonalności, nie uznaje się za rozpoczęcie realizacji projektu. Efekt zachęty nie dotyczy kredytów z dopłatami do oprocentowania stosowanymi jako pomoc *de minimis*, a także kredytów „klęskowych”.

Kwota kredytu inwestycyjnego nie może przekroczyć:

- 80% wartości inwestycji w gospodarstwie rolnym i wynosić więcej

niż 5 mln zł;

- 70% wartości inwestycji w dziale specjalnym produkcji rolnej lub w rybactwie śródlądowym i wynosić więcej niż 8 mln zł;
- 70% wartości inwestycji w przetwórstwie produktów rolnych, ryb, skorupiaków i mięczaków i wynosić więcej niż 16 mln zł.

Inwestor powinien wnieść wkład własny stanowiący co najmniej – w zależności od rodzaju kredytowanej działalności – 20% lub 30% inwestycji.

Łączna kwota preferencyjnych kredytów inwestycyjnych zaciągniętych od 2015 r. i nowego kredytu nie może przekroczyć ww. kwot maksymalnych, tj. w zależności od rodzaju inwestycji odpowiednio 5 mln zł, 8 mln zł lub 16 mln zł.

Kredyty „klęskowe” udzielane są do wysokości:

- szkód w środkach trwałych – linie K01 i DK01;
- szkód w uprawach rolnych lub zwierzętach gospodarskich, tj. kwoty obniżenia dochodu, zwiększonej o koszty poniesione i zmniejszonej o koszty nieponiesione – linie K02 i DK02, oraz jednocześnie do kwoty nie wyższej niż 5 mln zł dla go-

Środki trwałe zniszczone na skutek niekorzystnych zjawisk atmosferycznych można odtworzyć korzystając z tzw. kredytów „klęskowych”. Zakres przedmiotowy obejmuje m.in. zakup stada podstawowego inwentarza żywego...

spodarstw rolnych lub 8 mln zł dla działów specjalnych produkcji rolnej. Od kredytobiorcy nie wymaga się wkładu własnego.

Kredyty „klęskowe” nie sumują się z kredytami inwestycyjnymi, a ich łączna kwota nie może przekroczyć powyższych kwot maksymalnych, uwzględniając przy tym kredyty „klęskowe” udzielone od 2015 r.

Po uzyskaniu kredytu kredytobiorca zobowiązany jest udokumentować poniesione wydatki, w terminie 3 miesięcy od dnia pobrania środków finansowych z rachunku kredytowego (w przypadku kredytu z linii K02 obowiązkowemu udokumentowaniu podlega 50% wydatków), oraz – w przypadku kredytów inwestycyjnych – wniesienie wkładu własnego.

Oprocentowanie kredytów preferencyjnych jest zmienne i wynosi nie więcej niż stopa referencyjna WIBOR 3M, powiększona o maksymalnie 2,5 punktu procentowego. Przy stosowanej obecnie stawce WIBOR 3M część oprocentowania płacona przez kredytobiorcę wynosi:

- linie RR, Z, PR, K01, DK01 – 3%;
- linie K02 i DK02:
 - ✓ od 1,84% do 2,12% (w zależno-

oraz odbudowę i niezbędne remonty szklarni i innych budynków i budowli służących do produkcji

ści od banku) – jeżeli w dniu wystąpienia szkód ubezpieczonych było co najmniej 50% powierzchni upraw, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich,
 ✓ od 2,76% do 3,17% (w zależności od banku) – w przypadku braku ww. ubezpieczenia.

Pozostałą część oprocentowania kredytu płaci za kredytobiorcę Agencja.

Oprócz oprocentowania, kredytobiorca płaci na rzecz banku prowizję i opłaty związane z kredytem, których wysokość nie przekracza, w zależności od banku, od 1,35% do 2,00% kwoty udzielonego kredytu. Wysokość ta dotyczy sumy prowizji i opłat od wszystkich czynności bankowych w całym okresie kredytowania.

Maksymalny okres kredytowania w przypadku kredytów inwestycyjnych wynosi 15 lat, w tym okres karencji nie może przekroczyć 2 lat. Okres spłaty kredytów „kłęskowych” pozostaje do uzgodnienia z bankiem, przy czym Agencja będzie stosowała pomoc w formie dopłat do oprocentowania w okresie kredytowania, ale nie dłużej niż przez 4 lata liczone od daty wystąpienia szkód.

Dopłaty do oprocentowania kredytu z linii Z, a także kredytów „kłęskowych” w przypadkach, gdy szkody wynoszą nie więcej niż 30% średniej rocznej produkcji rolnej, są stosowane jako pomoc *de minimis* w rolnictwie. Wysokość tej pomocy, udzielonej jednemu podmiotowi, nie może przekroczyć równowartości 15 000 euro w okresie trzech lat, tj. w bieżącym roku podatkowym i w ciągu poprzedzających go 2 lat podatkowych, z uwzględnieniem kwot pomocy *de minimis* w rolnictwie ze wszystkich tytułów. Natomiast dopłaty do oprocentowania kredytu z linii PR na zakup akcji lub udziałów udzielane są jako pomoc *de minimis* lub pomoc *de*

Kredyt z linii RR może zostać przeznaczony także na inwestycje w rybnictwie śródlądowym

minimis w rybołówstwie, których wysokość dla jednego podmiotu nie może przekroczyć równowartości odpowiednio 200 000 euro oraz 30 000 euro w ww. okresie trzech lat.

Udzielona jednemu podmiotowi w okresie ww. trzech lat łączna wysokość:

- pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie nie może przekroczyć równowartości 30 000 euro;
- pomocy *de minimis*, pomocy *de minimis* w rolnictwie i pomocy *de minimis* w rybołówstwie nie może przekroczyć równowartości 200 000 euro.

■ Procedura ubiegania się o kredyt

Wszelkie formalności związane z uzyskaniem kredytów preferencyjnych zatawiają się w bankach współpracujących z Agencją. W celu uzyskania kredytu należy złożyć w banku:

- wniosek o kredyt;
- plan inwestycji (nie dotyczy kredytów z linii K02 i DK02);
- protokół oszacowania szkód sporządzony przez komisję powołaną przez wojewodę (przy ubieganiu się o kredyt „kłęskowy”), który w przypadku, gdy szkody przekraczają 30% średniej rocznej produkcji rolnej powinien zawierać adnotację wojewody potwierdzającą ich wystąpienie;

- inne dokumenty.

Decyzję o udzieleniu kredytu podejmuje bank, który dokonuje oceny planowanej inwestycji i wnioskodawcy pod kątem spełnienia warunków do stosowania przez ARiMR pomocy w formie dopłat do oprocentowania, a także zdolności do spłaty kredytu.

Kredytów preferencyjnych udzielają obecnie następujące banki:

- SGB Bank S.A. i zrzeszone banki spółdzielcze;
- Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. i zrzeszone banki spółdzielcze;
- BGŻ PNB Paribas S. A.;
- Bank Zachodni WBK S. A.;
- Bank PEKAO S. A.;
- Krakowski Bank Spółdzielczy.

ARiMR dysponuje środkami finansowymi gwarantującymi pełen dostęp do preferencyjnych kredytów inwestycyjnych i „kłęskowych”. Wymienione powyżej Banki posiadają przyznane przez Agencję limity akcji kredytowej oraz dopłat do oprocentowania umożliwiające bieżące udzielanie kredytów.

Szczegółowe zasady udzielania kredytów preferencyjnych dostępne są na stronie internetowej ARiMR pod adresem www.arimr.gov.pl w zakładce Pomoc krajowa.

Departament Wsparcia Krajowego

☎ 22 318 48 50

Zdjęcia: fotolia

Przekaż gospodarstwo, weź pieniądze z PROW

Nabór wniosków od 25 września do 24 października 2017 r.

Pomoc przyznawana i wypłacana jest jednorazowo a jej wielkość ustalana w oparciu o kwotę przyznaną rolnikowi w ramach systemu dla małych gospodarstw w 2015, tj. w roku przystąpienia do tego systemu. Wysokość wsparcia wylicza się jako iloczyn 120% tej kwoty i liczby lat kalendarzowych obejmujących okres od daty przekazania gospodarstwa do końca roku 2020. Oznacza to, że rolnik przekazujący gospodarstwo w 2017 roku otrzyma 4-krotność 120% płatności dla małych gospodarstw, tj. łącznie 480% przyznanej wówczas kwoty.

Wnioskujący o przyznanie pomocy zobowiązany jest do przekazania posiadanego gospodarstwa w sposób trwały tj. poprzez sprzedaż lub darowiznę i zakończenia prowadzenia działalności rolniczej. Przekazaniu podlegają wszystkie grunty rolne oraz zwierzęta gospodarskie objęte systemem dla małych gospodarstw wchodzące w skład gospodarstwa rolnego rolnika, stanowiące jego własność jak również będące przedmiotem współwłasności.

Przepisy przewidują możliwość pozostawienia sobie przez rolnika gruntów rolnych o powierzchni nieprzekraczającej 0,5 ha z zastrzeżeniem, że działalność rolnicza prowadzona na tych gruntach może służyć wyłącznie zaspokajaniu potrzeb własnych rolnika oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Do określenia wielkości gospodarstwa wnioskodawcy po zakończeniu prowadzenia działalności rolniczej przyjmowana jest powierzchnia gruntów rolnych posiadanych lub współposiadanych przez niego jak również przez jego małżonka.

Rolnik przejmujący gospodarstwo rolne od przekazującego musi zostać wskazany przez wnioskodawcę we wniosku o przyznanie pomocy

Rolnik przejmujący gospodarstwo rolne od przekazującego musi zostać wskazany przez wnioskodawcę we wniosku o przyznanie pomocy. Może to być osoba fizyczna, ale również osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, wpisana do ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

Jednym z podstawowych warunków, jakie musi spełnić przejmujący

jest posiadanie gospodarstwa rolnego, które wraz z gruntami przejętymi od wnioskodawcy osiągnie wielkość równą co najmniej średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju. W przypadku, gdy gospodarstwo rolne przejmującego jest położone w województwie, w którym średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym jest większa niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju, wówczas wymagane jest utworze-

Rolnik przekazujący gospodarstwo może pozostawić sobie grunty rolne o powierzchni nie przekraczającej 0,5 ha, z zastrzeżeniem, że prowadzona na tych gruntach działalność rolnicza służyć będzie wyłącznie zaspokajaniu potrzeb własnych rolnika oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie

nie gospodarstwa o powierzchni równej co najmniej średniej powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie. Jeżeli gospodarstwo rolne jest położone na obszarze więcej niż jednego województwa za właściwe do ustalenia spełnienia tego kryterium uznaje się to, w którym jest położona największa część gruntów rolnych tego gospodarstwa, według stanu po przejściu gruntów rolnych od przekazującego.

Przejmujący grunty rolne od wnioskodawcy, podejmuje zobowiązanie do prowadzenia działalności rolniczej na przejętych gruntach rolnych przez 5 lat od dnia przejścia gospodarstwa rolnego oraz zachowania całkowitej powierzchni gospodarstwa rolnego utworzonego w wyniku przejęcia gruntów rolnych od wnioskodawcy. W przypadku, gdy przejmującym jest osoba fizyczna podejmuje ona zobowiązanie do prowadzenia utworzonego gospodarstwa rolnego osobiście. Rolnik wskazany we wniosku jako przejmujący nie może mieć ustalonego prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy.

Wnioskodawca jest zobowiązany do wyrejestrowania się z ubezpieczenia rolników z dniem zbycia gospodarstwa (jeśli podlegał temu ubezpieczeniu w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy). Otrzymanie płatności za przekazanie małego gospodarstwa innemu rolnikowi skutkuje zobowiązaniem beneficjenta do niepodejmowania działalności rolniczej przez okres 5 lat od dnia przekazania gospodarstwa rolnego.

Wnioski o przyznanie pomocy, wraz z załącznikami, składa się do kierownika biura powiatowego właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa rolnego.

Pomoc będzie przyznawana w kolejności ustalonej zgodnie z punktacją przyznaną na podstawie następujących kryteriów wyboru:

- powierzchnia gospodarstwa przekazywanego
 - ✓ do 3 ha gruntów rolnych – 1 pkt,
 - ✓ powyżej 3 ha do 6 ha – 3 pkt,
 - ✓ powyżej 6 ha – 5 pkt,
- powierzchnia gospodarstwa rolnego przejmującego gospodarstwo od wnioskodawcy
 - ✓ do 5 ha gruntów rolnych – 3 pkt,
 - ✓ powyżej 5 ha do 10 ha – 2 pkt,

- ✓ powyżej 10 ha – 1 pkt,
- przekazanie gospodarstwa rolnego osobie fizycznej, która w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie ma więcej niż 40 lat i jest ubezpieczona jako rolnik na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie – 3 pkt.

W pierwszej kolejności pomoc przysługuje rolnikom, którzy uzyskali największą liczbę punktów i mieszczą się w limicie środków ustalonych dla podziałania, przy czym minimum kwalifikujące do przyznania pomocy wynosi 2 pkt. W przypadku uzyskania przez kilka wniosków tej samej liczby punktów kolejność przyznawania pomocy determinuje wielkość przekazywanego gospodarstwa rolnego, poczynając od największej.

Agencja przygotowuje i publikuje dwie listy rankingowe: dla województwa mazowieckiego oraz pozostałych województw.

Beneficjent pomocy zobowiązany jest do wypełnienia szeregu zobowiązań wieloletnich, o których mowa w decyzji. Brak ich realizacji zagrożony jest sankcjami w postaci konieczności zwrotu części lub całości kwoty pomocy. W przypadku podjęcia działalności rolniczej w okresie 5 lat od dnia przekazania gospodarstwa przejmującemu, zwrotowi podlega 100% kwoty pomocy. Całość przyznanej pomocy podlega zwrotowi w przypadku nie umożliwienia przez beneficjenta przeprowadzenia kontroli na miejscu lub kontroli dokumentów przez uprawnione podmioty. Natomiast za każdy rozpoczęty rok niespełnienia warunku niepodlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników zwrotowi podlega 20% kwoty pomocy.

Departament Działalności Społecznych
i Organizacji Producentów

☎ 22 318 49 00

Zdjęcia: fotolia

Inwestycje na obszarach Natura 2000

Nabór wniosków od 28 września do 27 października 2017 r.

O pomoc w ramach operacji *Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000* może ubiegać się rolnik (osoba fizyczna, osoba prawna, spółka osobowa, wspólnicy spółki cywilnej), jeżeli:

- jest posiadaczem samoistnym lub zależnym:

- ✓ gospodarstwa rolnego obejmującego co najmniej 1 ha gruntów wykazanych w ewidencji gruntów i budynków jako grunty rolne, z wyłączeniem gruntów zadrzewionych i zakrzewionych oraz nieużytków, lub

- ✓ nieruchomości służącej do prowadzenia produkcji w zakresie działań specjalnych produkcji rolnej,

- położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- w gospodarstwie, którego jest posiadaczem, łączna powierzchnia trwałych użytków zielonych i pastwisk trwałych wynosi co najmniej 1 ha;

- w gospodarstwie, którego jest posiadaczem, prowadzi działalność rolniczą w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, z wyłączeniem chowu i hodowli ryb;

- ma nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

Pomoc w ramach tego instrumentu wsparcia przyznaje się na operację polegającą na realizacji inwestycji:

- która przyczyni się do utrzymania i użytkowania w gospodarstwie trwałych użytków zielonych położonych na obszarze Natura 2000;

- która nie będzie negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000;

- która nie jest sprzeczna z działaniami ochronnymi obligatoryjnymi ustalonymi dla obszaru Natura 2000, na którym jest położone gospodarstwo, w planach zadań ochronnych, jeżeli dla tego obszaru Natura 2000 zostały ustanowione takie plany;

- która spełnia wymagania określone przepisami prawa mającymi zastosowanie do takiej inwestycji;

Pomoc będzie mogła zostać przyznana, jeżeli ponadto, w wyniku realizacji tej operacji nastąpi:

- ✓ rozwój prowadzonej w gospodarstwie produkcji zwierzęcej w zakresie zwierząt trawożernych, w szczególności przez zwiększenie skali tej produkcji lub poprawę jakości tej produkcji, albo

- ✓ zmiana profilu prowadzonej w gospodarstwie produkcji na produkcję zwierzęcą w zakresie zwierząt trawożernych.

Na „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” można otrzymać nawet 500 tys. zł

- której koszty kwalifikowalne nie są finansowane z udziałem innych środków publicznych.

W przypadku, gdy operacja jest związana z działalnością rolniczą w zakresie produkcji zwierzęcej, pomoc przyznaje się, jeżeli poza powyższymi warunkami, operacja obejmuje wyłącznie inwestycje związane z produkcją zwierzęcą w zakresie zwierząt trawożernych, tj. zwierząt z gatunku: bydło domowe, bawoły, daniela, jelenie szlachetne lub jelenie sika (wschodnie), konie, osły, kozy i owce.

Pomoc udzielana jest w formie refundacji części kosztów kwalifikowalnych, do których zalicza się koszty:

- budowy, przebudowy, remontu potłoczonego z modernizacją budynków lub budowli, wykorzystywanych w produkcji zwierzęcej, wraz z zakupem instalacji technicznej lub wyposażenia oraz rozbiórki i utylizacji materiałów pochodzących z rozbiórki pod warunkiem, że rozbiórka jest niezbędna do celu realizacji operacji;

- zakupu nowych maszyn lub urządzeń do:

Pomoc może zostać przyznana na operacje obejmujące inwestycje związane z produkcją zwierzęcą wyłącznie w zakresie zwierząt trawożernych, w tym m.in. danieli

- ✓ przygotowywania, składowania lub zadawania pasz,
 - ✓ pojenia,
 - ✓ pozyskiwania lub przechowywania mleka,
 - ✓ przechowywania odchodów zwierzęcych
- wraz z zakupem instalacji technicznej lub wyposażenia;
- wyposażenia położonych na obszarze Natura 2000 trwałych użytków zielonych, na których są wypasane zwierzęta, lub wybiegów dla zwierząt;
 - zakupu nowych maszyn lub urządzeń przeznaczonych do utrzymania trwałych użytków zielonych,
 - budowy lub zakupu wiat lub magazynów do przechowywania biomasy skoszonej na trwałych użytkach zielonych;
 - ogólne, o których mowa w art. 45 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 1305/2013, zwane dalej „kosztami ogólnymi” – związanych z przygotowaniem i realizacją operacji (koszty te będą mogły być uwzględnione w wysokości nieprzekraczającej 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych)
- które są uzasadnione wielkością produkcji prowadzonej w gospodarstwie, są adekwatne do panujących w nim warunków gospodarowania i są niezbędne do osiągnięcia celu operacji oraz są racjonalne.

W przypadku operacji polegających na budowie, przebudowie, remoncie połączonym z modernizacją budynków lub budowli, koszt kwalifikowalny mogą stanowić tylko operacje położone na gruntach stanowiących własność lub współwłasność podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy, lub przedmiot użytkowania wieczystego lub dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego.

Koszty kwalifikowalne w tym typie operacji podlegają refundacji w pełnej wysokości, określonej w umowie, jeżeli zostały poniesione:

- od dnia, w którym została zawarta umowa, i jeżeli realizacja zestawienia rzeczowo-finansowego operacji w zakresie danego kosztu została rozpoczęta nie wcześniej niż w tym dniu, a w przypadku kosztów ogólnych – od dnia 1 stycznia 2014 r.;
- zgodnie z przepisami ustawy określającymi konkurencyjny tryb wyboru wykonawcy i przepisami wydanymi na podstawie art. 43a ust. 6 ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 – w przypadku gdy te przepisy mają zastosowanie;
- w formie rozliczenia bezgotówkowego, oraz
- uwzględnione w oddzielnym systemie rachunkowości albo gdy do ich identyfikacji wykorzystano odpowiedni kod rachunkowy z uwzględnieniem przepisów szczegółowych dotyczących refundacji kosztów ogólnych, określonych w § 31 rozporządzenia.

Pomoc przyznaje się i wypłaca do wysokości limitu, który w okresie realizacji Programu wynosi na jednego beneficjenta i na jedno gospodarstwo 500 tys. zł, z tym, że limit ten na inwestycje niezwiązane z budową lub modernizacją budynków inwentarskich lub adaptacją

innych istniejących w gospodarstwie budynków na budynki inwentarskie wynosi 200 tys. zł.

Wsparciu podlega do:

- 60% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku operacji realizowanej przez młodego rolnika albo
- 50% kosztów kwalifikowalnych – w przypadku operacji realizowanej przez rolnika niebędącego młodym rolnikiem.

Wniosek należy złożyć w oddziale regionalnym ARiMR właściwym ze względu na miejsce położenia gospodarstwa, przy czym jeżeli gospodarstwo jest położone na obszarze więcej niż jednego województwa, wniosek składa się w oddziale regionalnym Agencji działającym w tym województwie, w którym położona jest największa część trwałych użytków zielonych wchodzących w skład tego gospodarstwa położonych na obszarze Natura 2000.

Pomoc przysługuje według kolejności ustalonej przez Agencję przy zastosowaniu kryteriów wyboru, takich jak:

- powierzchnia trwałych użytków zielonych położonych na obszarze Natura 2000 w gospodarstwie;
- udział powierzchni trwałych użytków zielonych wartościowych pod względem środowiskowym, w odniesieniu do powierzchni trwałych użytków zielonych położonych na obszarze Natura 2000 w gospodarstwie;
- udział trwałych użytków zielonych położonych na obszarze Natura 2000 w odniesieniu do łącznej powierzchni użytków rolnych wchodzących w skład gospodarstwa;
- realizacja przynajmniej jednej inwestycji związanej z działaniami ochronnymi obligatoryjnymi i fakultatywnymi, jakie wynikają dla danego gospodarstwa z planu zadań ochronnych lub planu ochrony ustanowionych dla danego obszaru Natura 2000;
- realizacja operacji przez młodego rolnika.

Departament Działania Inwestycyjnych

☎ 22 318 47 00

Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica

Nowa instytucja nie tylko dla rolników

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) to nowa instytucja w sektorze rolnym, która 1 września zastąpiła Agencję Rynku Rolnego oraz Agencję Nieruchomości Rolnych.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa utworzono z potrzeby zapewnienia wsparcia działaniom i projektom służącym podnoszeniu konkurencyjności polskiego rolnictwa zarówno w kraju, jak i za granicą. Tak zrodził się pomysł stworzenia nowej instytucji, która będzie wspierać rolników i producentów oraz zajmować się rozwojem rolnictwa w kraju.

Ponieważ część zadań umiejscowiona była w istniejących agencjach rolnych, postanowiono na ich bazie stworzyć nową instytucję rozwojową. Aby uporządkować zakres zadań i stworzyć czytelny dla beneficjentów system wsparcia i pomocy, nastąpił podział ich aktywności na te związane z płatnościami i te związane z rozwojem. Działania związane z realizacją płatności, w zakresie środków finansowych UE, przejęła Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zadania dotyczące wsparcia i rozwoju, czyli te, które dotychczas skupione były w Agencji Rynku Rolnego oraz Agencji Nieruchomości Rolnych, znalazły się w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa.

W ustawie z 10 lutego 2017 r. (Dz. U. 2017 poz. 623) opisano zakres zadań KOWR. Do najważniejszych z nich należą: gospodarowanie nieruchomościami Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (dzierżawa, sprzedaż), propagowanie możliwości inwestycyjnych na gruntach Zasobu, promocja produktów rolno-spożywczych zarówno w Polsce, jak i na świecie, wsparcie producentów na istniejących rynkach zbytu i otwieranie nowych (UE i kraje trzecie), nadzór nad Spółkami Skarbu Państwa (m. in. roślinnymi i zwierzęcymi), rozwój innowacyjności w sektorze rolno-spożywczym, podnoszenie świadomości producentów oraz rolników w zakresie promocji ich produktów. Zadania KOWR zostały uporządkowane według czterech kluczowych kompetencji:

- **Zasób**, czyli gospodarowanie gruntami i nieruchomościami, polegające na tworzeniu warunków sprzyjających racjonalnemu wykorzystaniu Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa;
- **Promocja**, czyli prowadzenie działań informacyjnych i promocyj-

nych w kraju i za granicą; dotyczy to także wspierania i budowania relacji pomiędzy rządami wybranych państw, na których rynki skierowany, prowadzony i planowany jest eksport;

- **Wiedza**, czyli wspieranie beneficjentów w zakresie rozwoju ich działalności, polegające na informowaniu o nowych trendach i tendencjach w rolnictwie, jak również o możliwościach uzyskania wsparcia;
- **Analiza**, czyli prowadzenie badań, analiz i działań kształtujących politykę rolną służącą podnoszeniu konkurencyjności polskiego rolnictwa zarówno w kraju, jak i za granicą.

KOWR to nowoczesna państwowa instytucja, która powstała jako odpowiedź na zmieniające się trendy w rolnictwie. Ma być ona najbardziej zaufanym partnerem sektora rolnego i rozwijać rynek polskiego rolnictwa w kraju oraz budować jego konkurencyjność na świecie.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

☎ 22 661 72 72

Zdjęcie: fotolia

Co można załatwić w KOWR?

W KOWR można:

- wydzierżawić lub kupić ziemię rolną na powiększenie lub utworzenie gospodarstwa rodzinnego;
- nabyć grunty inwestycyjne oraz nieruchomości zabytkowe;
- uzyskać decyzje administracyjne dotyczące obrotu gruntami rolnymi;
- otrzymać nieodpłatnie grunty na realizację zadań własnych przez samorządy lokalne;

po uruchomieniu mechanizmów przez Komisję Europejską;

- dokonać sprzedaży zbóż, masła i odtłuszczonego mleka w proszku w ramach interwencji po uruchomieniu mechanizmów przez Komisję Europejską;
- pozyskać środki finansowe pozwalające przedsiębiorcom skutecznie konkurować na rynku światowym w zakresie produktów rolnych;

- uzyskać wpis do ewidencji producentów i przedsiębiorców wyrabiających wino gronowe z winogron pozyskanych z upraw winorośli położonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Rejestru Pierwszych Podmiotów Skupujących surowe mleko krowie;
- złożyć informacje o ilości skupionego surowego mleka krowiego;
- uzyskać informację na temat pro-

- uzyskać bezzwrotną pomoc finansową na utrzymanie infrastruktury na terenach wiejskich;
- otrzymać informacje i kupić w spółkach nadzorowanych przez KOWR wysokiej jakości kwalifikowany materiał siewny odmian wytworzonych w kraju;
- otrzymać informacje i kupić w spółkach nadzorowanych przez KOWR materiał genetyczny zwierząt gospodarskich wyhodowany w oparciu o programy doskonalenia poszczególnych gatunków;
- uzyskać dopłaty do prywatnego przechowywania masła, odtłuszczonego mleka w proszku, wieprzowiny

przystąpić do programów szkolnych mających na celu dostarczanie owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych do placówek oświatowych;

- otrzymać wsparcie celem poprawy jakości miodu oraz warunków w sektorze pszczelarstwie,
- załatwić sprawy związane z Funduszami Promocji Produktów Rolno-Spożywczych oraz dopłatami z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowalny;
- otrzymać pozwolenia na przywóz/wywóz towarów rolno-spożywczych w handlu z krajami trzecimi;

gnozowanych cen rynkowych podstawowych produktów rolno-żywnościowych oraz sytuacji na tym rynku;

- przystąpić do realizacji poddziałań PROW 2014-2020: „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” oraz „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym”;
- nawiązać współpracę handlową w sektorze rolno-spożywczym z zagranicą.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

☎ 22 661 72 72

Zdjęcia: fotolia

Lokalizacje KOWR

Centrala

Warszawa
ul. Karolkowa 30
01-207 Warszawa

OT Białystok

ul. Kombatantów 4
15-102 Białystok

Filie/Sekcje Zamiejscowe

- ul. Sportowa 22, 16-400 Suwałki
- ul. Białowieska 109b/12, 17-100 Bielsk Podlaski
- ul. Projektowana 34, 16-050 Michałowo

OT Bydgoszcz

ul. Hetmańska 38
85-039 Bydgoszcz

Filie/Sekcje Zamiejscowe

- ul. Osiedlowa 11, Kusowo, 86-022 Dobrcz
- Lubostronń, 89-210 Łabiszyn
- ul. Toruńska 10, 87-148 Łysomice

OT Gorzów Wlkp.

ul. Walczaka 25
66-400 Gorzów Wlkp.

Filie/Sekcje Zamiejscowe

- ul. Lwowska 25, 65-225 Zielona Góra
- ul. Reymonta 11, 66-300 Międzyrzecz
- ul. Gorzowska 62, 66-432 Baczyna
- ul. 3-go Maja 24, 69-220 Ośno Lubuskie
- ul. 3-go Maja 3, 68-300 Lubsko
- Popęszyce 9b, 67-300 Nowe Miasteczko

OT Kielce

ul. Piaskowa 18, 25-323 Kielce

Filie/Sekcje Zamiejscowe

- Pl. Obrońców Pokoju 21, 27-500 Opatów

OT Koszalin*

ul. Partyzantów 15a, 75-411 Koszalin

Filie/Sekcje Zamiejscowe

- ul. Pileckiego 8, 78-400 Szczecinek
 - ul. Marynarska 9, 78-500 Drawsko Pomorskie
 - ul. Kołobrzeska 36, 78-300 Świdwin
 - ul. Matejki 10, 78-100 Kołobrzeg
 - ul. Lipowa 4, 76-100 Sławno
 - ul. Reymonta 8, 78-200 Białogard
 - ul. Dąbrowskiego 6, 78-600 Wałcz
- * powiaty: białogardzki, drawski, kołobrzeski, Koszalin – miasto na prawach powiatu, koszaliński, sławieński, szczecinecki i świdwiński w województwie zachodniopomorskim

OT Kraków

ul. Mogilska 104, 31-546 Kraków

Filie/Sekcje Zamiejscowe

- ul. Dąbrowskiego 8, 33-100 Tarnów

OT Lublin

ul. Karłowicza 4, 20-027 Lublin

Filie/Sekcje Zamiejscowe

- ul. Brzeska 41, 21-500 Biała Podlaska
- ul. Wiosenna 4, Pokrówka, 22-100 Chełm
- Andrzejów Osada 2, 22-234 Urszulim

- ul. Parkowa 3, 22-540 Dołhobyczów
- ul. Osiedlowa 5, Michalów, 22-448 Sułów

OT Łódź

ul. Północna 27/29, 91-420 Łódź

OT Mikołów

ul. Miarki 18, 43-190 Mikołów

Filie/Sekcje Zamiejscowe

- Rynek 20, 46-300 Olesno
- ul. Wyszyńskiego 70/126, 42-200 Częstochowa (od 01.01.2018 r.)

OT Olsztyn

ul. Głowackiego 6, 10-448 Olsztyn

Filie/Sekcje Zamiejscowe

- ul. Dworcowa 13, 14-300 Morąg
- ul. Ornecka 6, 11-100 Lidzbark Warmiński
- ul. Wojska Polskiego 41 A, 11-430 Korsz
- ul. Grota-Roweckiego 2, 11-200 Bartoszyce
- ul. Curie-Skłodowskiej 35, 13-200 Działdowo
- Kamionek 25, 11-100 Szczytno
- Al. Grunwaldzka 2, 82-300 Elbląg
- Grabin 17, 14-106 Sztydak
- ul. Zamkowa 8, 19-300 Ełk
- ul. Os. Lesk 20, 19-400 Olecko
- Bystry 6A, 11-500 Giżycko

OT Opole

ul. 1-go Maja 6, 45-068 Opole

OT Poznań

ul. Fredry 12, 61-701 Poznań

Filie/Sekcje Zamiejscowe

- Przygodzice-Pardalin 1A, 63-421 Przygodzice
- ul. Główna 21, Stare Bojanowo, 64-030 Śmigiel
- ul. Motylewska 7, 64-920 Piła
- ul. Gospodarcza 7, 62-510 Konin „Maliniec”

OT Pruszcz Gdański

ul. Powstańców Warszawy 28, 83-000 Pruszcz Gdański

Filie/Sekcje Zamiejscowe

- ul. Zakładowa 4, 77-100 Bytów
- ul. Wołyńska 19, 82-200 Malbork
- ul. Starogardzka 11, 83-250 Skarszewy
- Al. 3-go Maja 44, 76-200 Słupsk

OT Rzeszów

ul. Asnyka 7, 35-001 Rzeszów

Filie/Sekcje Zamiejscowe

- ul. Borelowskiego 7, 37-700 Przemyśl
- ul. Mickiewicza 45, 37-600 Lubaczów
- Trzebowniko 61 6A/10, 36-001 Trzebowniko
- ul. Bieszczadzka 1, 38-400 Krosno

OT Szczecin*

ul. Matejki 6B, 71-615 Szczecin

Filie/Sekcje Zamiejscowe

- ul. Piłsudskiego 18, 72-300 Gryfice
 - ul. Górna 3, 72-200 Nowogard
 - ul. Warszawska 95, 74-200 Pyrzyce
 - ul. Czarnieckiego 16, 73-110 Stargard
 - ul. Srebrna 22, 73-210 Recz
- * powiaty: choszczeński, goleniowski, gryficki, gryfiński, kamieński, łobeski, myśliborski, policki, pyrzycki, stargardzki, Szczecin – miasto na prawach powiatu i Świnoujście – miasto na prawach powiatu.

OT Warszawa

Plac Bankowy 2, 00-095 Warszawa

Filie/Sekcje Zamiejscowe

- Al. Prymasa Tysiąclecia 60/62, 01-424 Warszawa
- ul. Mickiewicza 36, 06-408 Krasne
- ul. Sportowa 2, 26-900 Koźnice

OT Wrocław

ul. Mińska 60, 54-610 Wrocław

Filie/Sekcje Zamiejscowe

- Rakowice Wielkie 15, 59-600 Lwówek Śląski
- ul. Jaworzyńska 199, 59-220 Legnica
- ul. Kliczkowska 28, 58-100 Świdnica
- ul. Kunickiego 2, 54-616 Wrocław

Pomoc żywnościowa 2016

Zakończyły się briefingi prasowe podsumowujące Podprogram 2016 w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020

Odbyły się one w 16 miastach w Polsce. Wzięli w nich udział wojewodowie, przedstawiciele Caritasu i dyrektorzy oddziałów terenowych ARR. Na briefingach prasowych podsumowano realizację Podprogramu 2016 w każdym województwie.

Briefing prasowy poświęcony Programowi Operacyjnemu Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Od lewej: minister rolnictwa Krzysztof Jurgiel, minister rodziny, pracy i polityki społecznej Elżbieta Rafalska oraz podsekretarz stanu w MRPiPS Elżbieta Bojanowska

Pierwszy rozpoczynający briefing prasowy odbył się 13 lipca w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Prelegentami wydarzenia byli: Elżbieta Rafalska – minister rodziny, pracy i polityki społecznej, Krzysztof Jurgiel – minister rolnictwa i rozwoju wsi oraz Elżbieta Bojanowska – podsekretarz stanu w MRPiPS. Na spotkaniu podsumowano Podprogram 2016 realizowany w całej Polsce. Pomoc żywnościowa była dostępna w 2247 gminach, tylko 248 spośród nich nie uczestniczyło w programie. W ramach Podprogramu 2016 POPŻ wsparciem

zostało objętych ponad 1,3 mln osób potrzebujących, do których trafiło łącznie ponad 65 tys. ton/mln litrów żywności w postaci 16 różnych produktów. Co roku zwiększa się zainteresowanie programem – w 2015 r. 77 proc. gmin uczestniczyło w POPŻ, w roku minionym jest to 90 proc. Nadal są jednak gminy, które nie przystępują do programu.

Na realizację POPŻ przeznaczono prawie 330 mln zł. łączna wartość zakupionej w trzech przetargach żywności to ponad 297 mln zł. Instytucją odpowiedzialną za przygotowanie i przeprowadza-

nie przetargów na dostawy artykułów spożywczych do magazynów organizacji partnerskich była Agencja Rynku Rolnego.

Briefingi prasowe odbyły się w każdym mieście wojewódzkim. Na wydarzeniach podsumowano realizację POPŻ w danym regionie.

W ramach Podprogramu organizacje partnerskie, ze środków towarzyszących, realizowały działania, mające na celu włączenie społeczne w formie warsztatów kulinarnych dla różnych grup pokoleniowych, dietetycznych i dotyczących zdrowego żywienia, edukacji ekonomicznej, jak również programów edukacyjnych o zasadach zdrowego żywienia i przeciwdziałaniu marnowaniu żywności.

Agencja Rynku Rolnego, oprócz przygotowywania i przeprowadzania przetargów na dostawy artykułów spożywczych do magazynów organizacji partnerskich, sprawowała nadzór nad dostawami żywności przez wykonawców oraz nad dystrybucją żywności i działaniami na rzecz włączenia społecznego realizowanymi przez organizacje partnerskie. Od 1 września m.in. to zadanie przejął Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

☎ 22 661 72 72

Zdjęcie: archiwum MRiRW

POPŻ 2016

Pomocą żywnościową od sierpnia 2016 roku do czerwca 2017 roku w ramach programu POPŻ zostało objętych **1 323 995 osób**.

Przekazano **65,24 tys. ton żywności**. Działaniami towarzyszącymi zostało objętych **156 092 osób**.

Dystrybucję i działania towarzyszące realizują:

- Caritas Polska
- Federacja Polskich Banków Żywności
- Polski Czerwony Krzyż
- Polski Komitet Pomocy Społecznej

Ilość żywności przekazana osobom potrzebującym (tys. t/mil l)

65,24

liczba osób objęta pomocą żywnościową

1 323 995

liczba działań towarzyszących

8 788

liczba osób objęta działaniami towarzyszącymi

156 092

kryterium dochodowe

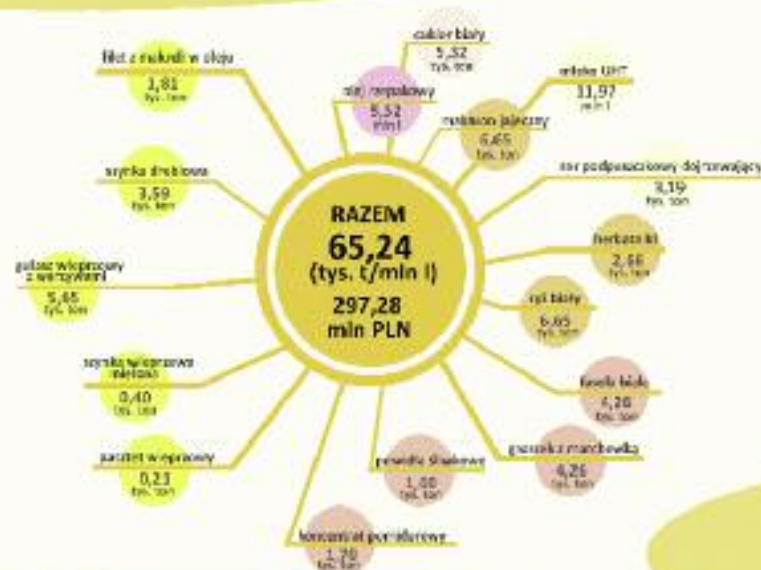
1268 PLN - osoba samotna

1028 PLN - osoba w rodzinie

zestaw żywności na 1 osobę w podprogramie

ok. 50 kg

Artykuły spożywcze, które zostały przekazane do magazynów organizacji partnerskich:

Program dla szkół już we wrześniu

Ponad 240 mln zł zostanie przeznaczonych na realizację Programu dla szkół, realizowanego w roku szkolnym 2017/2018. Zastąpił on dwa programy dotychczasowe „Mleko w szkole” oraz „Owoce i warzywa w szkole”. Około 2 mln uczniów klas I-V szkół podstawowych skorzysta z programu w rozpoczętym roku szkolnym.

Program dla szkół jest nową inicjatywą. Będzie różnił się od dotychczasowych programów szkolnych „Mleko w szkole” oraz „Owoce i warzywa w szkole”, których realizacja zakończyła się wraz z rokiem szkolnym 2016/2017, w tym w obszarze finansowania i budżetu, a także modelu dostaw oraz dostarczanych produktów.

Celem programu jest kształtowanie wśród dzieci zdrowych nawyków żywieniowych oraz promowanie w szczególności spożycia owoców, warzyw i produktów mlecznych. Działania będą skoncentrowane na najmłodszych uczniach, ponieważ w tym okresie kształtują się nawyki żywieniowe, które często utrzymują się przez całe dorosłe życie. W Programie dla szkół porcje owocowo-warzywne będzie otrzymywało więcej dzieci niż dotychczas w ramach programu „Owoce i warzywa w szkole” i z większą częstotliwością, gdyż zwiększona została grupa docelowa. Będą to klasy I-V szkół podstawowych, a wcześniej były tylko 0-III. Ponadto w ramach nowego programu szkolnego zwiększyła się również liczba i częstotliwość udostępniania porcji owocowo-warzywnych dzieciom z 40 w roku szkolnym 2016/2017 w ramach progra-

mu „Owoce i warzywa w szkole” do 84 mniejszych porcji w roku szkolnym 2017/2018.

W programie uwzględniono bogaty katalog produktów mlecznych. Oprócz mleka dzieci będą otrzymywać jogurt, kefir oraz serek twarogowy. Dzięki temu będą mogły poznać nowe smaki, które być może na stałe znajdą się w ich codziennej diecie.

Od roku szkolnego 2017/2018 został także rozszerzony zakres realizowanych działań. Dzieciom nie tylko zostaną przekazane bezpłat-

nie świeże owoce i warzywa, soki, oraz mleko i przetwory mleczne – uczniowie będą także uczestniczyć w działaniach edukacyjnych realizowanych przez szkoły na temat zdrowego odżywiania oraz pochodzenia i uprawy udostępnianych produktów. W ramach programu będą prowadzone również działania promocyjne, a sam program będzie podlegał ewaluacji.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

☎ 22 661 72 72

Zdjęcie: fotolia

W rozpoczętym roku szkolnym z programu skorzysta ok. 2 mln uczniów z klas I-V szkół podstawowych

Ziemia w państwowym zasobie

W Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa wg stanu na dzień 30.06.2017 r. pozostało 1 379 tys. ha gruntów w tym:

- w dzierżawie – 1 050 242 ha,
- w wieczystym użytkowaniu – 53 180 ha,
- w trwałym zarządzie – 19 344 ha,
- w innym zagospodarowaniu – 15 584 ha,
- pozostające do rozdysponowania – 199 300 ha,
- tzw. „obce” w Zasobie – 41 440 ha.

■ Dzierżawa w I półroczu 2017 r.

Według stanu na koniec czerwca 2017 r. w Zasobie WRSP pozostawało prawie 1 379 tys. ha, w tym prawie 42 tys. ha zajmowały

tzw. „grunty obce” tj. takie, które z mocy prawa przeszły w trwałe zarząd lub na własność innych podmiotów, lecz nie zostały jeszcze protokólnie przez nie przejęte (np. grunty pod wodami płynącymi, które przeszły do RZGW i właściwych marszałków województw).

Ponad połowa powierzchni pozostającej w Zasobie WRSP znajduje się na terenie działania 4 oddziałów ANR (obecnie KOWR): we Wrocławiu, w Szczecinie, w Poznaniu i w Warszawie.

Na koniec czerwca 2017 r. w dzierżawie pozostawało 1 050 242 ha (tj. ponad 76% powierzchni znajdującej się w Zasobie), głównie na terenie działania oddziałów: we Wrocławiu, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie i Olsztynie.

W samym miesiącu czerwcu br. Oddziały Terenowe Agencji Nieruchomości Rolnych przeprowadziły 682 przetargi na dzierżawę gruntów. Najwięcej przetargów przeprowadziły OT w: Lublinie (145), Rzeszowie (112), Olsztynie (95) i Wrocławiu (72).

W wyniku przeprowadzonych przetargów w czerwcu 2017 r. jednostki organizacyjne Agencji wydzierżawiły 5593 ha. Najwięcej: OT we Wrocławiu 2013 ha, Poznaniu 839 ha i Filia w Suwałkach 667 ha. Łącznie te 3 jednostki organizacyjne ANR wydzierżawiły w czerwcu 3519 ha – tj. 63% ogółu wydzierżawionych gruntów w tym miesiącu.

W okresie od początku roku do końca czerwca br. Agencja

przeprowadziła łącznie 6650 przetargów na dzierżawę i zaferowała do dzierżawy grunty o pow. 41,1 tys. ha. Rozstrzygnięte zostały 4644 przetargi na dzierżawę (w tym również przetargi ofertowe). Do końca czerwca br. roku zawartych zostało 4,7 tys. umów dzierżawy, na podstawie których Agencja wydzierżawiła rolnikom 42 114 ha gruntów. Największą powierzchnię gruntów w tym okresie wydzierżawiono rolnikom w woj. zachodniopomorskim, dolnośląskim, warmińsko-mazurskim, lubuskim, wielkopolskim i pomorskim.

■ Sprzedaż w I półroczu 2017 r.

W dniu 30.04.2016 r. weszły w życie przepisy ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2016r. poz. 585), które wprowadziły istotne zmiany w sposobie gospodarowania nieruchomościami wchodzącymi w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Zgodnie z ww. ustawą sprzedaż nieruchomości lub ich części wchodzących w skład Zasobu została wstrzymana na 5 lat, z wyłączeniem m.in. nieruchomości rolnych o powierzchni do 2 ha oraz nieruchomości przeznaczonych na cele inne niż rolne, wymienione w ustawie. Sprzedaż nieruchomości

o większej niż 2 ha powierzchni jest możliwa za zgodą Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Do końca czerwca 2017 r. ANR przeprowadziła 17 878 przetargów na sprzedaż, w których zaferowała 8,3 tys. ha. Rozstrzygniętych zostało 2647 przetargów na 1,4 tys. ha gruntów. W tym okresie sprzedane zostało 2788 ha, co stanowi 31% wykonania rocznego planu założonego na poziomie 9120 ha.

Zmianę polityki państwa w zakresie gospodarowania mieniem Zasobu WRSP w sposób jednoznaczny obrazują dane statystyczne dot. dzierżawy i sprzedaży państwowych gruntów za 2016 r. i za pierwsze półrocze 2017 r. w odniesieniu do lat poprzednich.

W 2015 r. ANR wydzierżawiła rolnikom zaledwie 37,3 tys. ha w porównaniu z prawie 60 tys. ha w 2016 r. i ponad 42 tys. ha w pierwszym półroczu 2017 r.

Zauważalny zwrot w sposobie zagospodarowania państwowych gruntów w kierunku dzierżawy, a nie sprzedaży Agencja odnotowała już w podsumowaniu 2016 r. Łączna powierzchnia gruntów Zasobu wydzierżawionych w 2016 r. wzrosła do ponad 160% w porównaniu do 2015 r. Tendencja ta nadal się utrzymuje. Tylko w pierwszym półroczu br., ANR wydzierżawiła rolnikom o 13% gruntów więcej niż w całym 2015 r.

Zgola odmiennie przedstawia się statystyka w zakresie sprzedaży nieruchomości Zasobu. Na 2015 r. zaplanowano sprzedaż ponad 101 tys. ha z czego sprzedano 76,7 tys. ha i realizowano plan na poziomie niespełna 77%. W 2016 r. Agencja sprzedała około 18 tys. ha gruntów, co stanowiło 23% poziomu sprzedaży w 2015 r. Podkreślić należy, że w kolejnych latach do 2019 r. plan sprzedaży nieruchomości Zasobu ustalono na poziomie nieco ponad 9 tys. ha rocznie. Przyjęty plan stanowi niespełna 9% powierzchni państwowej ziemi, sprzedawanej corocznie w okresie ostatnich kilkudziesięciu lat. O zmniejszającym się zainteresowaniu rolników nabywaniem na własność nieruchomości, na korzyść dzierżawy świadczyć może skuteczność przetargów na sprzedaż gruntów rolnych Zasobu w 2016 r. i 2017 r., która wynosiła niespełna 15%, w porównaniu z prawie 85% skutecznością przetargów na dzierżawę w 2016 r. i ponad 70% skutecznością przetargów na dzierżawę w pierwszym półroczu 2017 r. Wynika z tego, że bardzo atrakcyjną i cieszącą się dużym zainteresowaniem rolników formą zagospodarowania państwowych gruntów jest dzierżawa.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa

☎ 22 661 72 72

Zdjęcie: fotolia

Biuletyn informacyjny nr 9/2017 (200). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książyk przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Joanna Czaban, Joanna Czapla, Waldemar Guba, Łukasz Kubiak, Ewa Markowska-Bzducha, Justyna Matys, Dariusz Nieć, Krystian Popławski, Bogusław Rzeźnicki, Karolina Dziejewska-Siwiek, Waldemar Sochaczewski, Witold Strobel, Aleksandra Szelągowska.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak.

Projekt graficzny: Paulina Furman, Artur Kubat. **Współpraca:** Alicja Daniluk-Jankowska. **Zdjęcia na str. 1-3:** archiwum MRiRW, fotolia.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. (22) 623 11 75, (22) 623 20 68.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa <http://www.minrol.gov.pl>; <http://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/biblioteka.html>;

ISSN 1233-9784. Podpisano do druku: 8 września 2017 r.

Nakład: 8000 egz. **Druk:** Zakłady Graficzne TAURUS Roszkowsky Sp. z o.o., Kazimierów, ul. Zastawie 12, 05-074 Halinów.

Konkurs Plastyczny Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
Praca konkursowa pt. „Nasza Polska Wieś”
Zespół Placówek Oświatowych - Przedszkole Kasinka Mała
Rok szkolny 2016/2017

ZOBACZ, GDZIE Polska Smakuje

Jesteś rolnikiem lub lokalnym producentem żywności
i szukasz nabywców swoich produktów?
Zapraszamy na stronę internetową www.polskasmakuje.pl
oraz do korzystania z darmowej aplikacji Polska Smakuje.

Polska
smakuje

Available on the
App Store

ANDROID APP ON
Google play